

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta aplikovaných věd
Katedra matematiky

Bakalářská práce

Přebírání výsledků zeměměřických činností katastrálním pracovištěm

Plzeň, 2006

Petr Krbec

Zadání bakalářské práce (vložený list)

Prohlášení

Předkládám tuto bakalářskou práci jakožto součást procesu dokončení studia na Fakultě aplikovaných věd Západočeské univerzity v Plzni.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně. Veškerá literatura a zdroje, ze kterých jsem čerpal jsou uvedeny v úplném seznamu použité literatury s odkazem na daný zdroj.

V Plzni dne 29.května 2006

.....
Petr Krbec

Poděkování

Rád bych poděkoval především vedoucímu své bakalářské práce doc. Ing. Jiřímu Šímovi, CSc. za jeho rady, podněty, ochotu a především trpělivost, kterou se mnou měl při její realizaci. Děkuji své rodině a rodičům za podporu a spolupracovníkům z Katastrálního pracoviště Domažlice za cenné postřehy k tématu práce.

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku přebírání výsledků zeměměřických činností z pohledu konkrétního katastrálního pracoviště v Domažlicích. Práce ve své teoretické části přibližuje řešení této problematiky v bývalém pozemkovém katastru a současnou legislativní úpravu, v praktické části obsahuje zhodnocení úrovně přebírání výsledků zeměměřických činností katastrálním pracovištěm v Domažlicích a návrhy na zlepšení součinnosti.

Summary

The bachelor thesis is oriented to problems of taking over the results of land survey activities from point of view of cadastral workplace in Domažlice. The theoretical part describes solving of such problems in former cadastre of lands and up-to-date legislation. The practical part evaluates the level of taking part of land survey activities by the cadastral workplace in Domažlice and brings some proposals how to enhance the cooperation.

Klíčová slova

Česká republika, zeměměřictví, katastr nemovitostí, katastrální pracoviště, přebírání výsledků zeměměřických činností

Key words

The Czech republic, land survey, cadastre of real estates, cadastral workplace, taking over the results of land survey activities

Obsah

0	Úvod.....	7
1	Vývoj katastru do roku 1992	8
1.1	Josefský katastr	8
1.2	Stabilní katastr	10
1.2.1	Reambulovaný katastr.....	11
1.3	Pozemkový katastr.....	13
1.3.1	Úředně autorizovaní civilní geometři a jejich součinnost s katastrálními měřickými úřady	15
1.3.2	Autentifikace zeměměřických prací v pozemkovém katastru	17
1.4	Jednotná evidence půdy	19
1.5	Evidence nemovitostí.....	20
1.6	Organizace zeměměřictví od roku 1918 do roku 1992.....	21
1.6.1	Výkon zeměměřických činností a ověřování jejich výsledků	22
2	Vznik soukromé sféry v zeměměřictví po roce 1989	24
3	Současná legislativní úprava zeměměřictví a katastru nemovitostí a podnikání v zeměměřictví.....	28
3.1	Odborná způsobilost k zeměměřickým činnostem	30
3.2	Práva a povinnosti při výkonu zeměměřických činností	32
3.3	Úředně oprávněný zeměměřický inženýr	34
3.4	Práva a povinnosti úředně oprávněného zeměměřického inženýra	37
3.5	Porušení pořádku na úseku katastru.....	38
4	Součinnost subjektů podnikatelské sféry při vedení katastru nemovitostí a rozsah výsledků zeměměřických činností přebíraných katastrálním pracovištěm.....	40
4.1	Poskytování podkladů pro měření	41
4.2	Problémy při poskytování podkladů pro měření na KP Domažlice	42
4.3	Rozsah výsledků přebíraných katastrálním pracovištěm.....	43
4.3.1	Geometrický plán.....	43
4.3.2	Vytyčovací náčrty a ZPMZ.....	43
4.3.3	Upřesněný přidělový plán	44
4.3.4	Ostatní výsledky zeměměřických činností	45
5	Postup při přebírání výsledků zeměměřických činností katastrálním pracovištěm a související problémy	46
5.1	Přebírání výsledků zeměměřických činností katastrálním pracovištěm	46
5.1.1	Geometrické plány	46
5.1.2	Vytyčovací náčrty a ZPMZ.....	47
5.1.3	Upřesněný přidělový plán	48
5.1.4	Ostatní výsledky zeměměřických činností	48
5.2	Problémy při přebírání výsledků zeměměřických činností na KP Domažlice	49
6	Závěr – zhodnocení celkové úrovně přebírání výsledků a návrhy na zlepšení součinnosti	51
6.1	Návrhy na zlepšení součinnosti	51
	Použitá literatura	53
	Přílohy.....	Chyba! Záložka není definována.

Seznam příloh

- Příloha A Roztříštěnost zeměměřických a kartografických činností v roce 1918
- Příloha B Částečné soustředění zeměměřických a kartografických činností v roce 1942
- Příloha C Poválečný návrat k rozšířené struktuře v letech 1945 - 1953
- Příloha D Struktura resortu ÚSGK v letech 1954 - 1967
- Příloha E Struktura resortu ČÚGK v letech 1968 - 1971
- Příloha F Změna struktury resortu ČÚGK v letech 1972 - 1992
- Příloha G Struktura resortu ČÚZK v letech 1993 - 2003
- Příloha H Současná struktura resortu ČÚZK platná od 1. ledna 2004

0 Úvod

Jedním z nejdůležitějších úkolů každého funkčního katastru je zajištění jeho spolehlivé aktualizace. Současný katastr nemovitostí České republiky je v mnohém inspirován jedním ze svých předchůdců – bývalým pozemkovým katastrem. Na jeho aktualizaci se výsledky své zeměměřické činnosti podílely také soukromé podnikatelské subjekty – úředně autorizovaní civilní geometři. Katastr nemovitostí navázal na bývalý pozemkový katastr i v této oblasti; soukromá sféra v zeměměřictví však musela po 40 letech omezování soukromého podnikání teprve vzniknout. Spolu s jejím vznikem se postupně vyvíjela i legislativa, nezbytně nutná pro úspěšnou součinnost soukromé sféry při vedení katastru nemovitostí. Je zřejmé, že tento proces ještě není ukončen a bude nutné novelizací stávajících či přijetím nových předpisů stanovit jasná, oboustranně závazná pravidla součinnosti.

Úkolem této bakalářské práce je popsat a zhodnotit úroveň přebírání výsledků zeměměřických činností konkrétním katastrálním pracovištěm a navrhnout změny vedoucí ke zlepšení součinnosti subjektů podnikatelské sféry s orgány státní správy při vedení katastru nemovitostí. Oním konkrétním orgánem státní správy je Katastrální pracoviště Domažlice, kde je autor práce již bezmála 10 let zaměstnán a kde také čerpal informace a získával zkušenosti s popisovanou problematikou.

Úvodní část práce se věnuje úspěšné spolupráci úředně autorizovaných civilních geometrů při vedení bývalého pozemkového katastru. Další část se na pozadí současné platné právní úpravy zabývá otázkou součinnosti Katastrálního pracoviště Domažlice s podnikatelskými subjekty při poskytování podkladů pro měření a přebírání výsledků zeměměřických činností. Závěrečná část práce pak formuluje konkrétní problémy související s přebíráním výsledků zeměměřických činností, hodnotí jeho úroveň z pohledu Katastrálního pracoviště Domažlice a navrhuje změny vedoucí ke zlepšení součinnosti.

1 Vývoj katastru do roku 1992

Pojem *katastr* je odvozen z latinského slova *capdastrum* ve významu *seznam daně z hlavy* nebo *capitastrum* se stejným významem, popř. *capitanic* ve významu *daň z hlavy*. Tvar katastr k nám přišel prostřednictvím německého jazyka z italštiny, kde má tvar *catasto* nebo *cadastre* [1]. Obecně býval slovem *katastr* označován přehledný soustavný popis zvláštních vlastností, osob nebo práv, zejména soupis pozemků nebo i výtěžků z obchodů a živností pořizovaný k daňovým účelům [2].

První evidence nemovitostí na našem území, až do roku 1785, byly pouze více či méně zdařilé soupisy půdy na základě příznání vrchností, jejichž součástí nebyly žádné mapy a o nichž snad ani nelze mluvit jako o katastrech v dnešním slova smyslu. Přesto se již roku 1571 objevil pokus o první český katastr půdy poddanské i vrchnostenské (do té doby nedaněné), z něhož by vyplynula skutečná pozemková daň. Česká komora tehdy navrhla zaměřit celé Čechy, rozdělit je na lány a určit bonitu a výnosnost půdy. Uskutečnění záměru bohužel vyžadovalo souhlas případnou daní ohrožených vrchností a tak návrh nenašel pochopení. Již v roce 1579 se ale objevil znovu, opět s úmyslem vyměřit celé Čechy a určit výnosnost půdy. Ani tento návrh nenašel uplatnění. Původci obou návrhů v mnohém předběhli svou dobu, nicméně vnitropolitická situace a ani znalosti a zkušenosti tehdejších zeměměřičů nedovolovaly vytvořit spolehlivý katastr, jako základ pro vyměřování daní [1].

1.1 Josefský katastr

Určitý zlom v dosavadním vývoji soupisů půdy představoval josefský katastr, založený roku 1785 patentem císaře Josefa II., o reformě daně pozemkové a vyměření půdy. Josefský katastr je prvním katastrem na našem území, založeným na skutečném měření v terénu. Původním Josefovým záměrem bylo vyměření veškeré půdy vzdělanými inženýry. Snaha o maximální zrychlení a zlevnění prací však vedla k tomu, že inženýři a geometři měřili pouze šlechtickou půdu, lesy, bažiny a velké pozemky nepravidelného tvaru, zatímco ostatní půdu, zvláště pozemky jednoduchého tvaru, si měřili vlastníci sami podle první zeměměřické instrukce pro české země „Naučení, kterak vyměřování gruntu od obce konáno býti má“ [1].

Josefský katastr představoval určitý přínos pro budoucnost, zejména tím, že:

- zavedl novou jednotku pro odhad katastrálního výtěžku – *pozemek*, který nahradil dosavadní neurčitou jednotku – *usedlost*,
- přesně stanovil, v terénu vyznačil a popsal hranice tzv. *katastrálních obcí*, které se staly nejmenšími územními samosprávnými jednotkami, jejichž úkolem byla také spolupráce při vzniku nového katastru,
- byl prvním katastrem udržovaným v evidenci tak, aby vždy poskytoval pravý obraz skutečnosti. Podle guberniálního nařízení z 2.dubna 1793 do něj měly být vkládány změny vzniklé dělením pozemků [3].

Josefský katastr vznikl velice rychle, během pouhých 4 let, a vstoupil v platnost již koncem roku 1789. Právě díky důrazu na rychlé a levné provedení veškerých prací se josefský katastr vyznačuje také mnoha negativními skutečnostmi, kterými jsou zejména:

- absence geodetických základů a postup z malého do velkého, měření bylo prováděno po částech jednotlivých obcí (nazývaných *tratě* či *hony*), které se samostatně zobrazily na jednotlivé náčrty, bez jakékoliv vzájemné návaznosti,
- kvalitativní rozdíly mezi výsledky měření prováděných inženýry a geometry a měření prováděných samotnými vlastníky,
- velmi jednoduché určení výměry jednotlivých pozemků, měřena byla pouze délka a šířka pozemku a výměra byla určena součinem těchto hodnot [3].

Roku 1792 se veškeré nedostatky projevíly při neúspěšném pokusu sestavit z jednotlivých náčrtů souvislou mapu rakouského mocnářství. Velmi často nebylo možné sestavit ani souvislou mapu katastrální obce, kromě toho pro řadu obcí (pro ty, které byly zobrazeny na starších mapách a plánech) nebyly zhotoveny ani samotné náčrty. Přes všechny své nedostatky josefský katastr znamenal významný počín v dějinách evidence nemovitostí a některé jím zavedené zásady byly převzaty i do katastru následujícího.

1.2 Stabilní katastr

Dne 23. prosince 1817 byl vydán nejvyšší patent císaře Františka I., o zavedení nového systému pozemkové daně. Podle tohoto patentu měly být veškeré pozemky, hospodářsky obdělávané i jiné:

- „geometricky zaměřeny, zobrazeny, sepsány a popsány
- rozděleny podle druhu vzdělávání (kultur) a užívání
- plodné pozemky vtříděny do určitých bonitních tříd, a to bez ohledu na to, jsou-li v držbě selské nebo panské“ [4].

Patent obsahoval mimo jiné i ustanovení týkající se vlastního vyměřování, období dnešního námitkového řízení, ale také ustanovení o evidenci pozemkové daně:

- „vyměřování provedou vlastní vědecky vzdělaní a prakticky vycvičení zeměměřiči ze stavu vojenského nebo civilního,
- výsledky měření a vcenění budou před tím, než bude podle nich ukládána daň, dány zájemníkům na vědomost a tito mohou proti nim podati své námitky a stížnosti, které budou slyšeny, vyšetřeny a pokud budou odůvodněny, bude jim vyhověno a definitivně o nich rozhodnuto,
- během doby nastalé změny v osobě držitelově a v rozsahu držby budou zjišťovány a vedeny v evidenci takovým způsobem, aby pozemková daň byla požadována vždy od skutečného držitele nemovitosti, s níž souvisí, a v poměru jejího rozsahu“ [5].

Výsledkem katastrálního vyměřování byla vedle množství písemných operátů především originální mapa, vyhotovená jako ostrovní pro území jedné katastrální obce v měřítku převážně 1:2880, v odůvodněných případech i v měřítku polovičním, či dvojnásobném. Stabilní katastr byl vyhotoven na geodetických základech, za použití Cassini-Soldnerova nekonformního transverzálního válcového zobrazení. Pro eliminaci délkového zkreslení bylo použito pro území Rakouského císařství původně 7 pravoúhlých souřadnicových soustav, později byly přidány další 2. Pro Čechy byl zvolen počátek souřadnicové soustavy v trigonometrickém bodě Gusterberg, pro Moravu byla počátkem jedna z věží kostela Sv.Štěpána ve Vídni. Mapa stabilního katastru je dodnes základem platných katastrálních map na téměř 70 % území České republiky.

1.2.1 Reambulovaný katastr

Ačkoliv již samotný patent o zavedení nového systému pozemkové daně v § 18 obsahoval ustanovení o vedení změn v osobě držitele a v rozsahu držby v evidenci, bylo po dokončení mapovacích prací k zabezpečení tohoto úkolu pro celou rakouskou monarchii vyčleněno až roku 1844 pouhých 19 geometrů. Vzhledem k tomu nebyl stabilní katastr spolehlivě doplňován změnami a postupně se stále více, zejména katastrální mapa, rozcházel se skutečností. Hlavním důvodem pro revizi stabilního katastru ale byl nízký a nestejný odhad čistého výnosu [6].

Odstranění nedostatků v doplňování stabilního katastru změnami a nedostatků vceňovacího elaborátu mělo být provedeno podle zákona ze dne 24. května 1869, č. 88, ř.z., o úpravě daně pozemkové. Elaborát, který byl výsledkem této úpravy se nazývá katastr reambulovaný. Úkoly reambulace byly zejména dva:

- jednorázově doplnit měřický i písemný operát změnami, které nastaly od původního měření
- provést nové všeobecné vceňování a vtřídění pozemků [4].

Vzhledem k tomu, že od skončení měření uplynulo v případě některých obcí již 30 let, bylo doplnění katastru velkým a náročným úkolem. Mnoho času zabralo především nové vceňování. Kvůli tomu byly uspíšeny měřické práce, což se projevilo na jejich kvalitě. Dalším důvodem k urychlení prací byl zákon z 25. července 1871, č. 95, ř.z., o zavedení obecného zákona o pozemkových knihách, který nabýval účinnosti při zřízení nových pozemkových knih podle zemských zákonů dnem, kdy se tyto knihy začnou vést. Parcely, které měly být zapsány na list statkové podstaty nových pozemkových knih, měly být opsány z pozemkového archu, který byl součástí doplněného, reambulovaného katastru. Nedostatkem zpracovaných sil a spěchem s nímž byla reambulace prováděna, došlo mnohde ke znehodnocení kvalitního mapového podkladu stabilního katastru [4].

Vlastní práce na reambulaci trvaly do roku 1880, od 1. ledna 1881 byla provizorně zavedena nová pozemková daň a reklamační řízení bylo ukončeno v roce 1882 [6]. Vzniklý reambulovaný katastr byl, co se týká měřického operátu, oproti stabilnímu katastru znehodnocen uspěchaným a nepřesným zápisem a zákresem změn, ale nový

vceňovací operát byl tentokrát již proveden kvalitně. Výsledky reambulovaného katastru měly sloužit i pro zavedení nových pozemkových knih, vzhledem k nedostatečnosti zápisů v těch stávajících. Pro království České byl vydán zemský zákon ze dne 5. prosince 1874, č. 92 čes.z.z., o založení nových knih pozemkových pro král. České a o jejich vnitřním zařizení. Obdobné zákony byly již předtím vydány i pro Moravu (zákon ze dne 2. června 1874, č. 97 ř.z.) a Slezsko (zákon ze dne 2. června 1874, č. 98 ř.z.). Zakládání pozemkových knih bylo svěřeno soudům I. instance [6].

Přestože zákon o úpravě daně pozemkové z roku 1869 stanovil provádění revize katastru každých 15 let, byl již 23. května 1883 vydán zákon č. 83 ř.z., o evidenci katastru daně pozemkové (evidenční zákon), který stanovil povinnost udržování zápisů v katastru v souladu se skutečným stavem a povinnost udržovat soulad zápisů ve veřejných knihách se zápisy v katastru. Zákonem o evidenci katastru daně pozemkové tak měl být zajištěn stálý soulad mezi skutečným stavem v přírodě, zápisem resp. zákresem v katastru a údaji pozemkové knihy [4]. V zájmu udržování souladu se skutečností byla držitelům uložena povinnost ohlašovat změny, byla upravena součinnost zainteresovaných úřadů a obcím byly uloženy povinnosti v souvislosti s vyšetřováním změn. Provádění úplné revize držby bylo stanoveno každé 3 roky [6].

Evidenční zákon zřídil v okresech *evidenční geometry* a *evidenční inspektory* u zemských finančních správ, tím vytvořil základ budoucí katastrální organizace. Bylo zřízeno 53 evidenčních okresů v Čechách a 30 na Moravě. Bylo podrobně rozpracováno řízení o vyšetřování změn evidenčními geometry i vyhotovování geometrických (situačních) plánů *oprávněnými soukromými techniky* (civilními geometry), kteří vznikli na základě nařízení státního ministerstva č. 268 z 11. prosince 1860. Nařízením ministerstva financí č. 40 497 ze 14. ledna 1893 byla působnost evidenčních geometrů rozšířena o možnost vykonávat také měření pro potřebu a na náklad stran, tzn. činnosti dosud příslušející civilním geometrům. Proti tomuto nařízení podala inženýrská komora rozklad, kterému ale nebylo vyhověno [6]. Evidenční zákon stanovil a upřesnil metody a postupy trvalého vedení katastru v souladu s pozemkovou knihou i skutečným stavem a zavedl moderní postupy, které jsou v mnoha případech dodnes používány v nezměněné nebo jen trochu upravené podobě.

1.3 Pozemkový katastr

Po skončení první světové války v roce 1918 převzala nově vzniklá Československá republika (dále jen ČSR), reambulovaný evidovaný katastr v nezměněné podobě. Za války bylo vedení katastru značně zanedbáno a ani po jejím skončení probíhající pozemková reforma, scelování pozemků a další velké změny držby nedovolovaly provést větší úpravy katastrálních předpisů. K zásadní změně ve vedení katastru došlo až roku 1928, kdy nabyl účinnosti zákon č. 177/1927 Sb.z.n., o pozemkovém katastru a jeho vedení (katastrální zákon) [7], který nahradil téměř všechny do té doby platné katastrální předpisy a sjednotil vedení katastru na celém území republiky [4].

Na rozdíl od katastru stabilního, který sloužil výhradně účelům daňovým, pozemkový katastr měl být zakládán a veden tak, „aby byl zároveň pomůckou pro práce kartografické, výškopisné, pro technická podnikání, pro účely statistické, hospodářské, pro vědecká bádání, pro ochranu památek nebo pro jiné účely státní správy i občanského života.“ [7]. Bývá proto také nazýván katastrem víceúčelovým. Katastrální zákon [7] také zavedl některé novinky, např. porovnávání zápisů v pozemkovém katastru se zápisy ve veřejných knihách, reklamační a odvolací řízení, rozšíření součinnosti obcí, soudů a veřejných úřadů a orgánů, rozšíření veřejnosti pozemkového katastru, ale také např. označování parcel čísly již na geometrických (polohopisných) plánech [4].

K provedení katastrálního zákona [7] byla vydána vládní nařízení č. 205/1928 Sb., jímž se provádí hlava I. zákona o pozemkovém katastru a jeho vedení, a č. 64/1930 Sb., jímž se částečně provádějí hlavy II., III. a IV. zákona o pozemkovém katastru a jeho vedení. Vládní nařízení č. 205/1928 Sb. stanovilo působnost ministerstva financí ve věcech pozemkového katastru, příslušnost finančních úřadů II.stolice, sídla a obvody výkonných katastrálních úřadů, ale především zavedlo osobní zodpovědnost zaměstnanců katastrální služby za správnost a přesnost jimi vykonaných prací a výslovně jim zakázalo provádět „pro strany měření nebo omezníkování ke svému prospěchu nebo způsobem, jímž by byl stát jakkoliv poškozen“ a také „vyhotovovat opisy, výpisy, snímky katastrálních operátů apod. obcházením platných předpisů“.

Správou pozemkového katastru byly pověřeny finanční úřady druhé stolice, kterým byly přímo podřízeny výkonné katastrální úřady:

- „katastrální měřické úřady pro práce spojené s vedením a obnovováním pozemkového katastru a pro práce vceňovací, vříd'ovací nebo autentifikační v obvodu jednoho nebo více berních okresů
- archivy map katastrálních pro úschovu katastrálních operátů značné ceny a pro práce jim zvlášť přikázané v obvodu finančního úřadu druhé stolice“ [7].

Katastrální měřické úřady vznikly z dřívějších působišť evidenčních geometrů a jejich pomocníků, které již za Rakouska-Uherska získávaly charakter správního pozemkového úřadu I.stolice, který jim byl katastrálním zákonem [7] oficiálně přiznán.

Katastrálním zákonem [7] byla pro veškeré měření zavedena nová zobrazovací soustava – *jednotná trigonometrická síť katastrální* (dále jen JTSK). Z důvodu nejlepší eliminace délkového zkreslení, bylo zvoleno tzv. *Křovákovo zobrazení* – dvojité konformní kuželové zobrazení v obecné poloze. JTSK byla postupně budována triangulační kanceláří, která byla zřízena rozhodnutím ministerstva financí v roce 1919. Kromě triangulační kanceláře byly ministerstvem financí zřízeny další speciální odborné ústavy, a to ústřední archiv pozemkového katastru v roce 1930 a reprodukční ústav v roce 1919, které navázaly na činnost obdobných institucí ve stabilním katastru [4].

Katastrálním zákonem [7] bylo dále stanoveno:

- vybudovat - založit pozemkový katastr v těch katastrálních územích, ve kterých zatím nebylo provedeno řádné katastrální měření,
- provést reambulaci – doplnění a upravení pozemkového katastru v těch katastrálních územích, ve kterých sice byl dříve založen řádný pozemkový katastr, ale nebyl udržován v souladu se skutečným stavem,
- provést obnovení katastru tam, kde dosavadní katastrální mapa již nedosahuje požadované přesnosti, nebo kde byl katastrální operát poškozen či zničen,
- vést pozemkový katastr, tzn. udržovat stálou shodu pozemkového katastru se skutečným stavem v přírodě a soulad pozemkového katastru s veřejnými knihami, ve všech územích, ve kterých existoval dostačující katastrální operát [4].

Pozemkový katastr převzal ze stabilního katastru také propracované zásady a postupy provádění technických činností a dosavadní předpisy a vykonávání všech katastrálních prací sjednotil na celém území ČSR. Postupně byly vydávány nové velmi podrobné předpisy pro jednotlivé úseky katastrální služby. Je nutné zmínit zejména:

- Instrukci A z roku 1932, návod jak vykonávati katastrální měřické práce pro založení nového katastru původním katastrálním měřením, tzn. instrukce pro nové mapování,
- Instrukci B z roku 1933, návod jak vykonávati katastrální měřické práce pro vedení pozemkového katastru [6].

Velmi rozsáhlé instrukce přesahovaly svým významem obvyklý služební resortní předpis, neboť byly závazné také pro jiné státní a samosprávné úřady, oprávněné vyhotovovat geometrické (polohopisné) plány a pro úředně autorizované civilní geometry [4].

1.3.1 Úředně autorizovaní civilní geometři a jejich součinnost s katastrálními měřickými úřady

Institut *úředně autorizovaných civilních geometrů* (dále jen civilní geometři) byl konstituován již za Rakouského císařství nařízením státního ministerstva č. 268, z 11. prosince 1860, jako jedna ze tří kategorií úředně zmocněných (autorizovaných) civilních techniků. Nově vzniklá Československá republika (dále jen ČSR), tento institut převzala. Civilní geometři působili prakticky ve všech okresních městech a byli oprávněni provádět veškeré zeměměřické práce spojené s úpravou pozemkové držby, práce při scelování pozemků, vyhotovování polohopisných i výškopisných plánů, plánů na rozdělení a ohraničení pozemků, vytyčení a omezníkování hranic apod. [8]. V některých obcích prováděli i nové měření pro založení pozemkového katastru a to na náklad obcí za příspěvku státní správy [4].

Pro hájení svých stavovských zájmů založili čeští zeměměřiči již v prosinci 1912 „Spolek českých zeměměřičů“, v němž byli civilní geometři nejpočetnější skupinou. Po vzniku ČSR byla zákonem č. 185/1920 Sb., zřízena inženýrská komora se sekcemi v Praze, Brně a Bratislavě, která zastupovala veškeré úředně autorizované civilní techniky při hájení zájmů tohoto stavu a k ochraně stavovské cti. Počet civilních geometrů byl roku 1927 v Čechách 316, na Moravě a ve Slezsku 146 [8]. Jiný zdroj uvádí, že početní stav civilních geometrů byl roku 1930 v Čechách 215, na Moravě a ve Slezsku celkem 112.

Tento počet se příliš neměnil, např. podle údajů z roku 1938 bylo v Čechách 218 a na Moravě a ve Slezsku stále 112 civilních geometrů [4].

Katastrální zákon [7] stanovil civilním geometrům některá práva a povinnosti a upravoval spolu s vládním nařízením č. 64/1930 Sb. jejich součinnost s katastrálními měřickými úřady. Civilní geometři měli právo vstupu na cizí nemovitosti, pokud možno po předchozím ohlášení; na požádání se museli prokázat úředním průkazem. Ten jim vydával s platností na 1 rok zemský úřad. Civilní geometři byli povinni nahradit veškeré případné škody způsobené svým vstupem a výkonem zeměměřických činností na cizí nemovitosti. Jako technicko-měřický podklad pro vyhotovení plánu museli používat výhradně snímky katastrálních map podle jejich posledního stavu, popř. jejich otisky doplněné na poslední platný stav. Základem pro výkaz výměr byly údaje písemného katastrálního operátu.

Výsledky své práce – plány, ověřovali civilní geometři vlastnoručním podpisem a otiskem svého razítka s uvedením jména, příjmení, akademického titulu nebo stavovského označení a s textem „úředně oprávněný civilní geometr“. Tyto výsledky musely svými náležitostmi a přesností odpovídat vládním nařízením a měřickým instrukcím. Náležitosti katastrálních předpisů musely splňovat i polní náčrty, použité za podklad pro vyhotovení plánu. Polní náčrty měli civilní geometři opatřit číslem shodným s číslem jednacím plánu, datem zaměření a podpisem vyhotovitele. Byla stanovena povinnost tyto polní náčrty archivovat podle ročníků a jednacích čísel pro jejich případné využití katastrálním měřickým úřadem, který byl oprávněn vyžádat si je pro objasnění nejasností plánu. Civilní geometři byli rovněž oprávněni ověřovat opisy popř. kopie geometrických (polohopisných) plánů.

Velmi důležité bylo ustanovení § 52, katastrálního zákona [7]. Podle něj byli civilní geometři povinni, pokud našli chybné zákresy v katastrální mapě týkající se předmětu jejich měření, uvést na svých plánech všechny údaje nutné k opravě těchto chybných zákresů. Také museli dodat katastrálnímu měřickému úřadu všechny plány pro obnovení nebo vytyčení držeboznostních hranic, které vyhotovili bez součinnosti soudu, se všemi údaji potřebnými pro zakres zjištěných nebo nově zasazených mezníků do katastrální mapy.

Tyto povinnosti civilní geometři vykonávali bez nároku na jakoukoliv náhradu ze strany státu.

Kromě ověření výsledků zeměměřických činností vyhotovitelem, civilním geometrem, bylo pro jejich využití v pozemkovém katastru nutno potvrdit souhlas s novým označením parcel nebo jejich dílů. Oproti dnešní právní úpravě šlo v pozemkovém katastru o proces, který probíhal již mimo samotného ověřovatele – civilního geometra. Geometrické (polohopisné) plány zasílal knihovní soud k potvrzení souhlasu příslušnému katastrálnímu měřickému úřadu, který je po potvrzení přednostou úřadu co nejdříve vrátil zpět. Zjistil-li později katastrální měřický úřad, že geometrický (polohopisný) plán je bez doplňujícího měření nezpůsobilý pro zápis resp. zákres změny do katastrálního operátu, provedl zápis v záznamu neprovedených změn, uvědomil o závadách plánu příslušný disciplinární úřad (inženýrskou komoru) a požádal o provedení řízení za účelem odstranění vad plánu, samozřejmě na náklad vyhotovitele [7].

Oprávnění civilních geometrů i ostatních civilních techniků a inženýrské komory bylo zrušeno zákonem č. 61/1951 Sb., k 31. prosinci 1951, přičemž již po 31. říjnu 1951 nesměli civilní geometři přijímat nové zakázky. Celé kanceláře civilních geometrů i jednotliví pracovníci postupně přecházeli do výrobního družstva Geoplán se sídlem v Praze a pobočkami v krajích, popř. do nejrůznějších projektových organizací, které vznikly jako státní ústavy pro projektování (např. Hydroprojekt, Energoprojekt, apod.) [8]. Tak byla na téměř 40 let přerušena oboustranně prospěšná součinnost soukromých podnikatelů v zeměměřictví se státní správou. Navázání na tradici úspěšné spolupráce se soukromou sférou bylo po jejím opětovném vzniku po roce 1989 velmi náročné a neobešlo se bez mnohých problémů (viz kapitola 2).

1.3.2 Autentifikace zeměměřických prací v pozemkovém katastru

Autentifikace byla řízením, které se konalo pro přezkoumání map nebo jiných elaborátů, vyhotovených jinými osobami, než katastrálními měřickými inženýry, za účelem převzetí dotčených map nebo jiných elaborátů, po jejich případném doplnění či opravě, přímo do katastrálního operátu. Autentifikace byla do pozemkového katastru převzata z maďarských předpisů, platných dříve na území Slovenska [4].

Autentifikace byla úředním ověřením hodnověrnosti, pravosti, původnosti a spolehlivosti výsledků zeměměřických prací, které měly sloužit jako podklad pro zápis a zákres do pozemkového katastru. Autentifikace svých prací se mohly domáhat pouze osoby oprávněné vyhotovovat geometrické (polohopisné) plány, vyjmenované v § 51, katastrálního zákona [7], tzn.:

- úředně autorizovaní civilní geometři,
- zeměměřiči oprávnění podle vládního nařízení č. 148/1922 (působili na Slovensku a v Podkarpatské Rusi),
- státní úřady (státní podniky) či jiné úřady, zaměstnávající úředníky se zeměměřickým vzděláním a alespoň 5-ti letou praxí v zeměměřictví pod vedením odborníka.

Výsledky zeměměřických činností prováděných samotnými katastrálními měřickými inženýry autentifikaci nepodléhaly. Ti byli při vyhotovování map, geometrických (polohopisných) plánů a jiných elaborátů pro potřeby pozemkového katastru, vázáni osobní zodpovědností za správnost a přesnost jimi vykonaných prací a proto se u nich dodržování veškerých ustanovení měřických instrukcí, kvůli kterému autentifikace probíhala, automaticky předpokládalo [4].

Autentifikace se obvykle prováděla jen při zeměměřických pracích většího rozsahu, jako např. zaměření celých obcí, při scelování apod.. Úspěšné absolvování autentifikačního řízení bylo zárukou možnosti převzetí výsledků zeměměřických prací státní správou do pozemkového katastru a mnohdy na ně bylo vázáno uvolnění finančních prostředků na další práce. Inženýr pověřený autentifikačním řízením neměl na starosti pouze přezkoušení výsledků zeměměřických prací, ale podával i posudky o postupu a jakosti prací a informoval o nich i jejich investora, kterým většinou bývala obec. Na jeho návrh mohly být práce přerušeny a zadány k dokončení jinému subjektu [4].

Pro autentifikační řízení byla vyhláškou ministerstva financí č. 206/1928 Sb., z 28. prosince 1928 rozšířena působnost autentifikačních oddělení katastrálního měřického úřadu v Praze na obvody katastrálních měřických úřadů v zemi České a katastrálního

měřického úřadu v Brně na obvody katastrálních měřických úřadů v zemi Moravskoslezské. Ke změně došlo vyhláškou ministerstva financí č. 19/1946 Sb., z 29. ledna 1946, kterou kromě dosavadních autentifikačních oddělení při katastrálních měřických úřadech v Praze a Brně vznikla nová oddělení pro autentifikační řízení při katastrálních měřických úřadech v Českých Budějovicích, Děčíně, Pardubicích, Plzni, Olomouci a Opavě. Autentifikační oddělení prakticky zanikla zrušením katastrálních měřických úřadů a jejich začleněním do technických referátů okresních národních výborů ve formě zeměměřických oddělení na základě vládního nařízení č. 276/1949 Sb., kterým se okresní národní výbory ujaly působnosti ve věcech veřejného vyměřování a mapování.

1.4 Jednotná evidence půdy

Po skončení 2.světové války byla třetina území ČSR zasažena mimořádně rozsáhlými změnami ve vlastnictví. Probíhaly poválečné konfiskace, navazující přidělové řízení, revize první a vyhlášení druhé pozemkové reformy. Dne 8. května 1947 byl přijat zákon č. 90/1947 Sb., o provedení knihovního pořádku stran konfiskovaného nepřátelského majetku a o úpravě některých právních poměrů, vztahujících se na přidělený majetek, který podstatně zjednodušil zápisy do pozemkových knih. Bylo připuštěno používání provizorních a nepřesných měřických podkladů. Příděly nebyly zaměřeny a nové hranice nebyly zobrazeny v katastrálních mapách [2]. Významnou změnu představovalo přijetí zákona č. 141/1950 Sb., tzv. středního občanského zákoníku, který výslovně stanovil, že stavba není součástí pozemku a především zrušil konstitutivní význam zápisů do veřejných knih [6]. Díky všem uvedeným skutečnostem se obsah pozemkového katastru stále více rozcházel se skutečností a postupně přestal být zcela udržován.

Potřeba státu plánovat a řídit zemědělskou výrobu vedla v roce 1955 k pořízení jednorázového soupisu veškeré půdy a její výměry podle druhů kultur a skutečného užívání, bez ohledu na platné právní vztahy. Následně byla v letech 1956 – 1960 ve spěchu a bez zákonné opory, pouze na základě usnesení vlády ze dne 25. ledna 1956, založena jednotná evidence půdy (dále jen JEP), u níž se počítalo s pravidelným vedením a udržováním v souladu se skutečným stavem v přírodě [6]. Pro socialistické hospodářství založené na plánování zemědělské výroby bylo důležité znát hospodáře a nikoliv

skutečného vlastníka půdy. JEP byla založena na evidenci užívání půdy bez ohledu na vlastnictví. Pozemkový katastr byl opuštěn, aniž byl uveden do souladu se skutečností. Soukromá práva k nemovitostem tak v letech 1951 – 1964 nepodléhala žádné úplné a systematické evidenci [2].

1.5 Evidence nemovitostí

Nový občanský zákoník č. 40/1964 s účinností od 1. dubna 1964 přinesl změnu ve způsobu nabývání osobního vlastnictví. Vlastnictví přecházelo registrací smlouvy o převodu vlastnictví státním notářstvím. Nová evidence nemovitostí (dale jen EN), zřízená zákonem č. 22/1964 Sb., ze dne 31. ledna 1964, o evidenci nemovitostí, vycházela z předchozí JEP, která měla být doplněna o evidenci nově zavedených právních užívacích vztahů a vlastnictví [6]. Zákon o evidenci nemovitostí definitivně zrušil obecný knihovní zákon z roku 1871 a také vymezil nemovitosti, které se neevidovaly podle parcelních čísel a ani nezakreslovaly do map. Byly to zemědělské a lesní pozemky ve vlastnictví občanů, které byly užívány socialistickou organizací popř. v náhradním užívání. K zajištění souladu EN se skutečným stavem byla zavedena ohlašovací povinnost uživatelů nemovitostí vůči příslušnému národnímu výboru, který měl ohlašovací povinnost vůči orgánům geodézie [2].

Součástí EN měly být i právní vztahy k nemovitostem, které se ale již od roku 1951 prakticky neevidovaly a bylo proto nutné jejich nové založení. Tzv. komplexní zakládání evidence nemovitostí, při kterém se zjišťovaly a zapisovaly aktuální právní vztahy k nemovitostem, trvalo od roku 1964 až do roku 1988. Měřický operát EN vycházel z ostrovních map bývalého pozemkového katastru, které byly převedeny do souvislého zobrazení. Nové pozemkové mapy byly vyhotovovány na základě výsledků technicko-hospodářského mapování v letech 1961 – 1981 a později na základě výsledků tvorby základní mapy velkého měřítka v letech 1981 – 1992 [2]. Operát EN byl s účinností od 1. ledna 1993 zcela převzat za katastrální operát nově vzniklého katastru nemovitostí České republiky.

1.6 Organizace zeměměřictví od roku 1918 do roku 1992

Nově vzniklá ČSR převzala v roce 1918 po svém předchůdci značnou roztržičnost zeměměřických a kartografických činností do působnosti několika ministerstev (viz příloha A). Soukromý sektor byl tvořen úředně autorizovanými civilními techniky organizovanými od roku 1920 v inženýrské komoře (viz pododíl 1.4.1). K prvnímu, částečnému soustředění zeměměřických a kartografických činností došlo za 2. světové války. V roce 1942 vznikl Zeměměřický úřad Čechy a Morava, který s výjimkou ministerstva financí a ministerstva spravedlnosti soustředil činnosti z působnosti ostatních ministerstev [9] – viz příloha B.

V roce 1945 byla na úseku státní zeměměřické služby obnovena předválečná organizační struktura. Zeměměřický úřad zrušen nebyl. Naopak, nařízením vlády č. 43/1950 Sb. byl přetransformován na Státní zeměměřický a kartografický ústav, do kterého byly sloučeny i reprodukční ústav a ústřední archiv pozemkového katastru a byl pověřen prováděním geodetických a kartografických prací celostátní povahy a významu. Všechna civilní zeměměřická služba byla zákonem č. 82/1948 Sb., o veřejném vyměřování a mapování, podřízena ministerstvu financí. V roce 1950 byly novelou tohoto zákona a následujícím vládním nařízením zrušeny katastrální měřické úřady a začleněny jako zeměměřická oddělení do technických referátů okresních národních výborů. Spolu s touto změnou přešla působnost ve věcech veřejného vyměřování a mapování na ministerstvo techniky a posléze po jeho zrušení na ministerstvo stavebního průmyslu, resp. ministerstvo stavebnictví [10] – viz příloha C.

Politické změny, které přinesl rok 1948, se staly osudnými pro soukromou sféru v zeměměřictví. Zákonem č. 61/1951 Sb., byla k 31. prosinci 1951 zrušena inženýrská komora a tím i oprávnění civilních geometrů a ostatních civilních techniků. Převážná část civilních geometrů a jejich zaměstnanců byla přijata do výrobního družstva Geoplán, s pobočkami společnými pro 2 kraje, ne však za členy družstva. To odporovalo stanovám svazu výrobních družstev, který koncem roku 1952 družstvo Geoplán zrušil. K 1. lednu 1953 byl zřízen národní podnik Geometra, který převzal všechny členy i zaměstnance družstva Geoplán v Praze a v ostatních pobočkách a převzal také provozní místnosti

a rozpracované programy. Geometra n.p. byl později se vznikem nové organizační struktury zrušen a jeho pracovníci byli začleněni do ústavů geodézie [11].

Počátek padesátých let se vyznačoval snahou o soustředění civilní zeměměřické služby ve vlastním ústředním orgánu státní správy. Návrh zeměměřického odboru ministerstva stavebnictví, podaný v tomto duchu, byl vládou ČSR projednán a schválen a dnem 1. ledna 1954 byla vládním nařízením zřízena Ústřední správa geodézie a kartografie (dále jen ÚSGK), a další oblastní a specializované ústavy (viz příloha D). V roce 1968 byla větší část orgánů a organizací resortu ÚSGK přejmenována a převedena z rozpočtové do příspěvkové a hospodářské sféry. Další zásadní změna proběhla již k 31. prosinci 1968, se vznikem federálního uspořádání státu byly úkoly zeměměřické služby delimitovány do národní kompetence České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky. Vznikl Český úřad geodetický a kartografický (dále jen ČÚGK), a nová organizace resortu, která však vydržela jen do roku 1972 [10] – viz příloha E.

V roce 1971 byl přijat zákon o geodézii a kartografii [12] a následně byla zákonem č. 36/1973 Sb., o orgánech geodézie a kartografie, zřízena organizace resortu, která s minimálními změnami vydržela až do konce roku 1992 (viz příloha F).

1.6.1 Výkon zeměměřických činností a ověřování jejich výsledků

Až do vydání zákona č. 46/1971 Sb., o geodézii a kartografii [12], zůstával v platnosti katastrální zákon [7], a jeho prováděcí předpis, vládní nařízení č. 64/1930 Sb., které stanovilo, kdo může vyhotovovat geometrické plány pro účely pozemkového katastru. Byly to mimo civilní geometry a oprávněné zeměměřiče (oddíl 1.3), také státní a jiné úřady. Ministr spravedlnosti vyhlášoval formou úředního listu státní úřady, státní podniky a jiné úřady, kterým oprávnění vyhotovovat geometrické plány pro účely svého oboru udělil a vyhlásil také jména úředníků, kteří mohli vyhotovené geometrické plány podepisovat – ověřovat.

Poválečný zákon č. 82/1948 Sb. povolil vykonávat práce spojené s veřejným vyměřováním a mapováním v rozsahu nutném pro obor jejich působnosti úřadům, ústavům, korporacím, podnikům a jakýmkoliv orgánům státní a jiné veřejné správy. Těmto

subjektům stanovil povinnost provádění prací předem oznámit ministerstvu techniky a předložit výsledné elaboráty k přezkoušení a zhodnocení. Rovněž stanovil i povinnost dodávat ministerstvu bezplatně výsledky své práce.

Od konce 50.let až do roku 1989 bylo vyhotovování geometrických plánů za účelem vedení EN výhradně pracovní náplní středisek geodézie v okresech (dříve okresní měřická střediska), soukromá sféra v této době již neexistovala. Zákonem [12], byla stanovena povinnost ověřovat geometrické plány zda svými náležitostmi a přesností odpovídají platným předpisům. Zákon [12] umožňoval provádět geodetické a kartografické práce pro vlastní potřebu (ovšem v mezích oboru své činnosti), také orgánům a organizacím, které k tomuto účelu zaměstnávali kvalifikované pracovníky. Tyto subjekty mohly provádět ověření výsledků svých geodetických prací pouze pracovníky, kteří měli oprávnění podle následně vydané vyhlášky č. 60/1973 Sb., o ověřování geometrických plánů a jiných výsledků geodetických prací.

Oprávnění k ověřování geometrických plánů a vytyčovací náčrtů vydával ČÚGK pouze československým státním občanům s vysokoškolským vzděláním v oboru, kteří po určité praxi prokázali své znalosti před zkušební komisí. O udělení oprávnění žádala organizace, která dotyčného pracovníka zaměstnávala. Po skončení pracovního poměru u této organizace oprávnění zanikalo. Vyhlášku č. 60/1973 Sb. zrušil zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví [19]. Ten prodloužil platnost dosavadních oprávnění o 1 rok a umožnil těm z dosavadních ověřovatelů, kteří splňovali jeho ustanovení, získat nové úřední oprávnění na základě písemné žádosti.

2 Vznik soukromé sféry v zeměměřictví po roce 1989

Změny, které zasáhly všechny oblasti společnosti po listopadu 1989, se nevyhnuly ani resortu geodézie a kartografie. Jeho postavení ve společnosti bylo stále určeno následujícími právními předpisy:

- zákonem č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí,
- zákonem č. 46/1971 Sb., o geodézii a kartografii [12],
- zákonem č. 36/1973 Sb., o orgánech geodézie a kartografie.

V rozporu s platnými předpisy však byla okresní střediska geodézie, vykonávající úkoly státní správy, začleněna v roce 1972 do státních podniků Geodézie v krajích, které však byly zřízeny pro hospodářskou činnost v resortu geodézie a kartografie.

K napravení tohoto rozporuplného stavu byla k 31.12.1990 provedena delimitace pracovníků, závazků i majetku podle druhu prováděných činností, čímž vznikla nová organizace resortu (viz příloha F) . Pracovní náplní okresních středisek geodézie zůstalo vedení evidence nemovitostí a vyhotovování geometrických plánů, které se však mělo postupně omezovat ve prospěch vznikajících podnikatelských subjektů. Ke krajským geodetickým správám byly převedeny provozy mapování a kartografie, které zajišťovaly tvorbu a údržbu státních mapových děl. Ostatní činnosti zůstaly ve státních podnicích Geodézie v krajích, které byly připravovány k privatizaci [13].

Podle zákona o geodézii a kartografii [12] mohly vykonávat zeměměřické činnosti i socialistické organizace, které nebyly podřízeny ústřednímu orgánu geodézie a kartografie, avšak pouze s předchozím souhlasem tohoto orgánu. To však se soukromým podnikáním v zeměměřictví ještě nemělo nic společného. První vlaštkou v této oblasti bylo teprve nařízení vlády ČSR č. 1/1988 Sb., ze dne 24.11.1987, o prodeji zboží a poskytování jiných služeb občany na základě potvrzení národního výboru. K tomu vydal ČÚGK dopis, kterým se stanoví seznam druhů geodetických prací, které mohou podnikatelé vykonávat na základě povolení národního výboru.

Velký zájem o podnikání v zeměměřictví nastal po vydání zákona č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, kterým se podnikatelé v oboru geodézie a kartografie dostali s účinností od 1.5.1990 do pozice bývalých socialistických organizací a podle §§ 4

a 10 zákona o geodézii a kartografii [12] potřebovali k výkonu činnosti souhlas ČÚGK. Provádění geodetických a kartografických činností občany – soukromými podnikateli podle zákona č. 105/1990 Sb. bylo upraveno opatřením předsedy ČÚGK ze dne 14.5.1990. Dalším opatřením předsedy ČÚGK ze dne 20.12.1990 pak byla činnost podnikatelů rozšířena o vyhotovování geometrických plánů a vytyčování hranic pozemků. Do poloviny roku 1991 byl vydán souhlas s prováděním geodetických a kartografických prací 1700 občanům.

Dne 1.1.1992 nabyl účinnost živnostenský zákon [14], který fakticky zrušil předchozí zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů. Ve svém původním znění živnostenský zákon považoval podnikání v oblasti geodézie a kartografie za živnost volnou a nestanovil pro její výkon žádné speciální podmínky, pouze splnění všeobecných předpokladů:

- „dosažení věku 18 let,
- způsobilost k právním úkonům,
- bezúhonnost“ [14].

Živnostenský zákon také stanovil, že živností není činnost při výkonu povolání odpovědných inženýrů a geodetů.

Živnostenská oddělení obecních úřadů vydávala zájemcům o podnikání v zeměměřictví živnostenské listy s upozorněním, že podle §§ 4 a 10, zákona o geodézii a kartografii [12] je výkon prací v oboru geodézie a kartografie vázán souhlasem ústředního orgánu geodézie a kartografie, tzn. souhlasem ČÚGK. Postup živnostenských oddělení obecních úřadů ale nebyl jednotný a většina z nich požadovala předložení tohoto souhlasu ještě před vydáním živnostenského oprávnění. Ve vydávaných rozhodnutích ČÚGK byly vymezeny činnosti náležející do působnosti orgánů geodézie a kartografie, což byly namátkou práce v geodetických základech, vedení evidence nemovitostí, geodetické práce spojené se správou a údržbou státních hranic a nebo geometrické plány na změnu hranic katastrálních území a administrativních jednotek. Ostatní práce mohly podnikatelé vykonávat bez omezení, samozřejmě při dodržení ustanovení vyhlášky č. 60/1973 Sb., ze dne 28.května 1973, o ověřování geometrických plánů a jiných výsledků geodetických prací [15].

Tak, během velmi krátké doby, vznikla soukromá sféra v zeměměřictví. Neustále stoupající nároky na poskytování informací, zatěžující střediska geodézie v okresech, ale také převzetí agendy vedení zápisů vlastnických a jiných věcných práv od dosavadních státních notářství v souvislosti s novou organizací (viz kapitola 3), vedly k postupnému útlumu vyhotovování geometrických plánů a vytyčovacích náčrtů orgány státní správy a k úplnému přechodu těchto činností do soukromé sféry. Vzhledem k platné právní úpravě, vycházející především ze zákona o geodézii a kartografii [12], však pravděpodobně nebyl vznik podnikání fyzických osob v zeměměřictví legislativně zcela korektní. Tento stav napravila až nová právní úprava resortu zeměměřictví a katastru nemovitostí přijatá postupně v letech 1992 – 1994.

Značná část pracovníků nově vzniklé soukromé sféry pocházela přirozeně z resortních organizací. Vzhledem k naprosté absenci právní úpravy v oblasti konfliktu zájmů pracovníků státní správy, či vůbec k možnosti podnikání ve vztahu k vykonávanému zaměstnání, docházelo na mnoha pracovištích ke zneužití postavení státního úředníka v podobě nekorektního získávání zakázek, zneužití volného přístupu k informacím, apod.. Docházelo i k situacím, kdy pracovníci resortních organizací soukromě podnikali ve své pracovní době, na pracovišti, s použitím služebního telefonu a samozřejmě i s přístrojovým vybavením svého zaměstnavatele. Podobné problémy ovšem musely řešit i mimoresortní organizace [13].

Z uvedených problémů vykristalizovala potřeba omezit v některých případech výkon podnikání, což se stalo zákonem č. 231/1992 Sb. [16]. Tato novela zákoníku práce stanovila pracovníkům orgánů státní správy (a nejen jim) řadu povinností, mimo jiné:

- zdržet se jednání ohrožujícího důvěru v nestrannost rozhodování, jednat a rozhodovat nestranně,
- zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se dozvědí v souvislosti se zaměstnáním a nezneužívat těchto informací v prospěch svůj nebo někoho jiného,
- nepřijímat v souvislosti s výkonem zaměstnání dary ani jiné výhody.

Zároveň tato novela umožnila řadovým pracovníkům orgánů státní správy výkon podnikatelské činnosti a dokonce i výkon výdělečné činnosti shodné s činnostmi jejich

zaměstnavatele, ovšem pouze s jeho předchozím písemným souhlasem. Naopak, vedoucím organizací a vedoucím pracovníkům byl výkon výdělečné činnosti v oboru působnosti jejich organizace výslovně zakázán [16].

3 Současná legislativní úprava zeměměřictví a katastru nemovitostí a podnikání v zeměměřictví

V průběhu roku 1992 byly po dlouhém projednávání ve Federálním shromáždění ČSFR a České národní radě přijaty základní právní normy definující katastr nemovitostí České republiky:

- zákon č. 265/1992 Sb., ze dne 28. dubna 1992, o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem,
- zákon č. 344/1992 Sb., ze dne 7. května 1992, o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon) [17],
- zákon č. 359/1992 Sb., ze dne 7. května 1992, o zeměměřických a katastrálních orgánech.

S účinností od 1.1.1993 tak vznikl katastr nemovitostí, který v sobě spojoval funkci pozemkového katastru spolu s funkcí bývalé pozemkové knihy. Nabytím účinnosti katastrálního zákona [17] se grafické a písemné operáty evidence nemovitostí staly operáty katastru nemovitostí. Součástí katastrálního operátu se staly i údaje zjednodušené evidence (zemědělské a lesní pozemky, jejichž hranice v terénu neexistují a jsou sloučeny do větších půdních celků se evidují zjednodušeným způsobem s využitím bývalého pozemkového katastru, pozemkových knih a operátů přidělového a scelovacího řízení).

Z bývalé pozemkové knihy katastr nemovitostí převzal a obnovil některé důležité zásady:

- zásadu konstitutivní, tzn. práva k nemovitostem vznikají, mění se, nebo zanikají dnem vkladu nebo výmazu práva na základě rozhodnutí katastrálního úřadu,
- zásadu legality, tzn. zápisy lze provést až po přezkoumání předložených listin co do úplnosti a předepsaných náležitostí,
- zásadu dispoziční, tzn. řízení o povolení vkladu se zahajuje výhradně na návrh účastníka smlouvy,
- zásadu priority, tzn. pořadí zápisů se řídí dobou předložení návrhu na zápis do katastru nemovitostí,
- zásadu veřejné víry, tzn. důvěra ve správnost zápisů v katastru nemovitostí po 1.lednu 1993,

- zásadu formální publicity, tzn. veřejnost katastru nemovitostí [18].

Zákonem č. 359/1992 Sb. byly zřízeny Český úřad zeměměřický a katastrální (dále jen ČÚZK), zeměměřické a katastrální inspektoráty a katastrální úřady I.typu v krajích a II.typu v okresech a detašovaná pracoviště a byla vymezena jejich působnost. Zákonem č. 107/1994 Sb., ze dne 27.dubna 1994, byl zákon č. 359/1992 Sb. doplněn zřízením Zeměměřického úřadu a vymezením jeho působnosti, čímž vznikla nová struktura resortu v podobě, ve které vydržela téměř 10 let (viz příloha G). Dnem 1.1.2004 pak vstoupila v platnost zatím poslední reorganizace resortu zeměměřictví a katastru nemovitostí, která respektuje nové územně–správní členění státu na 14 krajů. Katastrální úřady (dříve katastrální úřady I. typu) byly zachovány v původních a zřízeny v nově vzniklých krajích. Jako jejich vnitřní organizační jednotky pak byla zřízena katastrální pracoviště (dříve katastrální úřady II.typu a detašovaná pracoviště) – viz přílohu H.

Dalším legislativním krokem bylo vydání vyhlášky č. 126/1993 Sb., ze dne 8.dubna 1993, kterou se provádí zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem a zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky. Tato vyhláška upravila předmět a obsah katastru, katastrálních operátů, jejich změny popř. obnovu a upravila také součinnost při vyhotovování geometrických plánů, poskytování podkladů apod.. Později, s účinností od 10.7.1996, byla tato vyhláška nahrazena novou vyhláškou č. 190/1996 Sb., ze dne 19.června 1996. Dosud však chyběl zákon, upravující okruh zeměměřických činností a práva a povinnosti při jejich výkonu, náhradou za stále platný zákon č. 46/1971 Sb., o geodézii a kartografii, který neodpovídal novým právním a ekonomickým podmínkám.

Vydáním zákona č. 200/1994 Sb., ze dne 29.září 1994, o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením [19], s účinností od 1.1.1995, došlo k dokončení procesu tvorby legislativního rámce pro působnost orgánů a organizací v resortu geodézie, kartografie a katastru nemovitostí a byly vytvořeny legislativní podmínky pro podnikání soukromé sféry v zeměměřictví. Zeměměřický zákon především vymezil zeměměřické činnosti, upravil práva a povinnosti při jejich výkonu orgány státní

správy a subjekty podnikatelské sféry, upravil ověřování výsledků zeměměřických činností, závazné geodetické referenční systémy a státní mapová díla v České republice.

K provedení zeměměřického zákona byla vydána vyhláška č. 31/1995 Sb. [20], která s účinností od 24.2.1995 podrobněji upravila předmět a obsah správy bodových polí, základních a tématických mapových děl, postup při standardizaci geografického názvosloví, náležitosti geodetické části dokumentace skutečného provedení stavby, ale především (z pohledu tématu této práce) předmět a obsah výsledků zeměměřických činností ověřovaných fyzickou osobou s úředním oprávněním a také náležitosti žádosti o udělení a žádosti o zánik úředního oprávnění, formu ověřování výsledků zeměměřických činností a obsah a způsob provádění zkoušky odborné způsobilosti a srovnávací zkoušky.

3.1 Odborná způsobilost k zeměměřickým činnostem

Od data účinnosti zeměměřického zákona [19], tzn. od 1.ledna 1995, je odborná způsobilost k výkonu zeměměřických činností, na rozdíl od let 1990 – 1994, legislativně upravena zcela jasným způsobem. Zeměměřické činnosti jsou oprávněny vykonávat pouze odborně způsobilé osoby, za které se považují fyzické osoby s ukončeným středoškolským nebo vysokoškolským vzděláním zeměměřického směru. Zeměměřickým zákonem byl zároveň změněn a doplněn mimo jiné živnostenský zákon [21], který obsahuje jednoznačné vymezení podmínek pro získání živnostenského oprávnění k výkonu zeměměřických činností formou podnikání.

Živnostenský zákon [21] zařazuje výkon zeměměřických činností mezi živnosti ohlašovací vázané. Pro udělení živnostenského oprávnění pak požaduje splnění jedné z následujících podmínek:

- vysokoškolské vzdělání v oblasti zeměměřictví a 3 roky praxe v oboru, nebo
- úplné střední odborné vzdělání v zeměměřickém studijním oboru a v tomto případě 5 let praxe v oboru a nebo
- oprávnění podle § 14, zákona č. 200/1994 (zeměměřický zákon), což jinými slovy znamená oprávnění ověřovat výsledky zeměměřických činností a užívat titul „oprávněný zeměměřický inženýr“.

Z dalších ustanovení živnostenského zákona [21] pak vyplývá, že zeměměřické činnosti mohou vykonávat i právnické osoby, avšak pouze pokud pro tyto činnosti zaměstnávají fyzické osoby splňující podmínky odborné způsobilosti podle zeměměřického zákona [19].

Obsahová náplň živnosti označené jako „výkon zeměměřických činností“ je uvedena v nařízení vlády [22]. Jde o „činnosti při budování, obnově a údržbě bodových polí, podrobné měření hranic územně správních celků a nemovitostí a dalších předmětů obsahu kartografických děl, vyhotovování geometrických plánů a vytyčování hranic pozemků, vyměřování státních hranic, tvorba, obnova a vydávání kartografických děl, standardizace geografického názvosloví, určení prostorových vztahů metodami inženýrské geodézie a dálkového průzkumu Země, vedení dat v informačních systémech zeměměřictví, včetně dokumentace a archivace výsledků zeměměřických činností.“ Nařízení vlády [22] doslovně cituje ustanovení § 3, odst. 1, zeměměřického zákona [19], který vymezuje pojem *zeměměřické činnosti*, odst. 2, téhož paragrafu pak doplňuje „v případě pochybností, zda jde o zeměměřické činnosti, rozhoduje ČÚZK.“

Důležitým pojmem, zejména ve vztahu k právům a povinnostem při výkonu zeměměřických činností, jsou také *zeměměřické činnosti ve veřejném zájmu*. Jsou využívány zejména orgány státní správy zeměměřictví a katastru nemovitostí, orgány Ministerstva obrany v rozsahu potřeb obrany státu a jinými orgány státní správy a územní samosprávy v rozsahu své působnosti. Konkrétně se jedná, se vztahem k tématu této bakalářské práce, především o:

- budování, obnovu a údržbu bodových polí,
- vyhotovení nového souboru geodetických informací katastru nemovitostí,
- vyhotovení geometrického plánu a dokumentace o vytyčení hranice pozemků,
- vyhotovení zeměměřických podkladů a dokumentace pro výkon státní správy,
- dokumentace a archivace výsledků zeměměřických činností [19].

3.2 Práva a povinnosti při výkonu zeměměřických činností

Práva a povinnosti orgánů zeměměřictví a katastru, osob oprávněných vykonávat zeměměřické činnosti, vlastníků staveb a ostatních nemovitostí, orgánů státní správy, orgánů územní samosprávy a dalších při výkonu zeměměřických činností poměrně podrobně rozebírají §§ 6 – 11 zeměměřického zákona [19].

Osoby oprávněné vykonávat zeměměřické činnosti mají následující práva:

- vyžadovat po orgánech zeměměřictví a katastru nezbytné podklady a údaje z dokumentovaných výsledků a ze spravovanýchází dat informačních systémů, potřebné pro jejich činnost, v písemné nebo grafické formě, popř. na nosičích dat,
- v nezbytném rozsahu vstupovat a vjíždět, po předchozím oznámení vlastníkovu nebo oprávněnému uživateli, na pozemky (do staveb smí vstupovat pouze se souhlasem vlastníka nebo oprávněného uživatele); tato práva se vztahují i na jejich pomocné pracovníky, přičemž se prokáží živnostenským listem k výkonu zeměměřických činností (popř. jeho ověřenou kopií),
- v nezbytném rozsahu užívat nemovitosti ke zřizování, udržování, přemísťování, odstraňování a obnovování měřických značek, po předchozím projednání jejího umístění s vlastníkem nemovitosti,
- v nezbytném rozsahu, opět po předchozím upozornění, provádět na vlastní náklady nutné úpravy terénu, okleštění a odstranění porostu, který překáží zeměměřickým činnostem a využívání měřických značek,
- zřizovat body podrobného polohového bodového pole a jejich značky a po dohodě s jejich správcem a na jeho náklad, tyto udržovat, přemísťovat, odstraňovat i obnovovat,

ale také následující povinnosti:

- do 30 dnů po zjištění změny nebo závady v geodetických údajích bodů bodových polí tyto oznámit orgánu zeměměřictví a katastru, který údaje poskytl,
- poskytnout orgánům státní správy zeměměřictví a katastru nemovitostí České republiky výsledky zeměměřických činností využívané ve veřejném zájmu, a to bezplatně,

- šetřit práva a majetek vlastníka a oprávněného uživatele nemovitosti a po ukončení zeměměřických činností uvést nemovitost do původního stavu, přitom dbát, aby co nejméně rušili hospodaření a užívání nemovitosti,
- nahradit vlastníku nebo oprávněnému uživateli nemovitosti majetkovou újmu, která vznikla v důsledku výkonu zeměměřických činností (právo na náhradu majetkové újmy však musí být uplatněno v případě polních kultur do 30 dnů, v ostatních případech do 1 roku od jejího vzniku, jinak zaniká).

Orgánům zeměměřictví a katastru a ostatním příslušným orgánům státní správy stanoví zeměměřický zákon podobná práva a povinnosti.

Fyzické osoby při výkonu své podnikatelské činnosti nebo právnické osoby se mohou dopustit také porušení pořádku na úseku zeměměřictví a to ve formě jiného správního deliktu na úseku zeměměřictví následujícím jednáním:

- neoprávněným znemožňováním nebo ztěžováním výkonu zeměměřických činností využívaných pro katastr nemovitostí nebo základní státní mapové dílo, kontroly zeměměřických činností nebo dohledu na ověřování jejich výsledků,
- zničením, poškozením nebo neoprávněným přemístěním značky bodů geodetických základů, zhušťovacích bodů nebo bodů podrobného polohového pole a nebo neoznámením změny či zjištěných závad v geodetických údajích těchto bodů,
- porušením povinnosti stanovené pro chráněné území bodů geodetických základů,
- neoprávněným využíváním nebo rozšiřováním výsledků zeměměřických činností,
- vykonáním zeměměřické činnosti, k níž nejsou odborně způsobilé [19].

Osoba oprávněná vykonávat zeměměřické činnosti se může dopustit jiného správního deliktu na úseku zeměměřictví (porušení pořádku na úseku zeměměřictví) tak, že:

- neposkytne příslušným orgánům státní správy bezplatně výsledky zeměměřických činností využívané ve veřejném zájmu,
- neoznámí změny a zjištěné závady v geodetických údajích bodových polí orgánu zeměměřictví a katastru, který údaje poskytl, ve lhůtě 30 dnů po zjištění této skutečnosti [19].

Za uvedená porušení pořádku na úseku zeměměřictví může Zeměměřický úřad nebo příslušný zeměměřický a katastrální inspektorát (dále jen inspektorát) udělit pokutu až do výše 250.000,- Kč. Uložení pokuty však musí být projednáno nejpozději do 1 roku ode dne kdy se Zeměměřický úřad či inspektorát o spáchání jiného správního deliktu na úseku zeměměřictví dozvěděl a zároveň nejpozději do 5 let ode dne, kdy k němu došlo. Při stanovení výše pokuty správní orgán přihlédne k závažnosti jiného správního deliktu, ke způsobu a okolnostem jeho spáchání, rozsahu následků a době trvání protiprávního jednání a rozhodující vliv může mít i skutečnost zda se odpovědná osoba pokusila o odstranění nebo zmírnění škodlivých následků svého jednání a jakým způsobem tak učinila. Pokud pachatel jiného správního deliktu prokáže, že vynaložil veškeré možné úsilí, aby porušení povinnosti zabránil, může se odpovědnosti zcela zprostit [19].

3.3 Úředně oprávněný zeměměřický inženýr

„Úředně oprávněný zeměměřický inženýr“ je označení, které je oprávněna užívat fyzická osoba s úředním oprávněním. Toto úřední oprávnění uděluje ČÚZK na základě písemné žádosti fyzické osoby po splnění určitých obecných předpokladů:

- plná způsobilost k právním úkonům,
- bezúhonnost,

a také splnění speciálních předpokladů:

- ukončené vysokoškolské vzdělání zeměměřického směru alespoň magisterského studijního programu,
- vykonání nejméně 5 let odborné praxe v zeměměřických činnostech, pro které žádá o udělení úředního oprávnění, v České republice po ukončení vzdělání podle předchozího bodu,
- úspěšné složení zkoušky odborné způsobilosti [19].

Vysokoškolské vzdělání zeměměřického směru lze absolvovat i mimo území České republiky, což je nutné prokázat osvědčením příslušného orgánu. Po vstupu České republiky do Evropské unie došlo ke změně právní úpravy a tak mohou v současné době získat úřední oprávnění i občané členského státu Evropské unie, jsou-li držiteli obdobného

oprávnění jako úředně oprávnění zeměměřičtí inženýři v České republice a splní-li následující podmínky:

- bezúhonnost a plná způsobilost k právním úkonům,
- úspěšné složení srovnávací zkoušky odborné způsobilosti a nebo vykonání tříleté odborné praxe v zeměměřických činnostech, pro které žádá o udělení úředního oprávnění [19].

Zkouškou se prokáží teoretické a praktické znalosti zeměměřických činností, znalost souvisejících právních předpisů a schopnost jejich aplikace a také odborná způsobilost ověřit výsledky zeměměřických činností v praxi. V případě, že žadatel o udělení úředního oprávnění nesloží zkoušku úspěšně na první pokus, má možnost ji jednou zopakovat do 6 měsíců od prvního neúspěchu. Pokud znovu neuspěje, dává mu zákon právo podat novou žádost až po uplynutí 2 let od neúspěšného pokusu o vykonání zkoušky [19].

Úřední oprávnění zanikne na písemnou žádost jeho držitele, úmrtím držitele nebo prohlášením za mrtvého. ČÚZK může úřední oprávnění fyzické osobě odejmout, pomine-li její bezúhonnost nebo plná způsobilost k právním úkonům a také při závažném nebo opakovaném porušení pořádku na úseku zeměměřictví a to nejvýše na dobu 5 let. Pro opětovné získání úředního oprávnění je nutné znovu splnit výše uvedené podmínky pro jeho udělení a to po uplynutí doby na kterou bylo odejmuto [19].

Úřední oprávnění lze udělit (i samostatně) pro ověřování:

- a) geometrického plánu a jeho kopie, upřesněného přidělového plánu, nového souboru geodetických informací katastru nemovitostí a dokumentace o vytyčení hranic pozemku,
- b) dokumentace o zřízení, obnovení nebo přemístění bodu podrobného polohového bodového pole (dále jen PPBP), dokumentace o zaměření těch předmětů měření, které jsou obsahem základních státních mapových děl, pro potřeby orgánů zeměměřictví a katastru,
- c) geodetických podkladů pro výstavbu, zejména dokumentace o vytyčení prostorové polohy, rozměru a tvaru stavby a geodetické části dokumentace skutečného provedení stavby, která obsahuje geometrické, polohové a výškové určení dokončené stavby,

d) dokumentace o zřízení, obnově a nebo přemístění bodu PPBP, zaměření a šetření předmětů měření, které jsou obsahem státních mapových děl, pro potřeby obrany státu [19].

Vzhledem k možnosti udělení úředního oprávnění samostatně pro činnosti podle některého z výše uvedených bodů, je namístě uvést, že pro katastr nemovitostí mají význam především body a) a b). Prováděcí vyhláška k zeměměřickému zákonu [20] stanoví, že ověřování výsledků zeměměřických činností v rozsahu bodu a), se vztahuje na:

- „zřízení, obnovu či přemístění bodu PPBP, jejichž výsledkem je dokumentace tvořící přílohu geometrického plánu, dokumentace o vytyčení vlastnické hranice pozemku nebo výsledků pozemkových úprav,
- geometrické a polohové určení změn hranic katastrálních území a obce, reálného rozdělení nemovitostí, nové stavby nebo rozsahu věcného břemene k části pozemku, jejichž výsledkem je geometrický plán,
- geometrické a polohové určení vlastnických hranic pozemků při pozemkových úpravách,
- vyznačení polohy lomových bodů hranice pozemku podle geometrického a polohového určení nemovitosti v katastru nemovitostí, jehož výsledkem je dokumentace o vytyčení vlastnické hranice pozemku.“

Ověřování výsledků zeměměřických činností v rozsahu podle bodu b) se pak vztahuje na:

- „zřízení, obnovení nebo přemístění bodu PPBP, jejichž výsledkem je dokumentace využívaná pro tvorbu a vedení kartografických děl,
- geometrické a polohové určení hranic katastrálních území a obcí, pozemků a obvodů staveb pro vyhotovení nového souboru geodetických informací katastru nemovitostí,
- geometrické a polohové určení staveb, které tvoří polohopisný obsah státního mapového díla a jiného kartografického díla využívaných podle zákona [20]“.

3.4 Práva a povinnosti úředně oprávněného zeměměřického inženýra

Práva a povinnosti fyzické osoby s úředním oprávněním (úředně oprávněného zeměměřického inženýra) jsou vyčerpávajícím způsobem stanoveny v § 16 zeměměřického zákona [19].

Fyzická osoba s úředním oprávněním je především oprávněna:

- používat označení „úředně oprávněný zeměměřický inženýr“,
- vyznačovat ověření odborné správnosti výsledku zeměměřické činnosti textem „Náležitosti a přesností odpovídá právním předpisům“ s připojením vlastnoručního podpisu, datem ověření, číslem z evidence ověřovaných výsledků a otiskem razítka se státním znakem,
- vyznačovat ověření kopie geometrického plánu textem „Ověřuje se, že tato kopie souhlasí s geometrickým plánem“ opět s připojením vlastnoručního podpisu, datem ověření, číslem tentokrát z evidence ověřených kopií a otiskem razítka se státním znakem,
- užívat k ověření razítka se státním znakem s uvedením svého jména a příjmení s označením „úředně oprávněný zeměměřický inženýr“, s uvedením čísla položky, pod kterou je dotyčná fyzická osoba vedena v seznamu ústředního orgánu státní správy (tzn. ČÚZK), a rozsah úředního oprávnění.

Úředně oprávněný zeměměřický inženýr (fyzická osoba s úředním oprávněním) má tyto povinnosti:

- především odpovídá za odbornou úroveň jím ověřených výsledků zeměměřických činností, za dosažení předepsané přesnosti a také za správnost a úplnost náležitostí stanovených právními předpisy,
- jednat odborně a nestranně a při ověřování výsledků zeměměřických činností vždy vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věcí,
- při ověřování výsledků zeměměřických činností dodržovat podmínky písemně dohodnuté s objednatelem pokud nejsou v rozporu s právními předpisy,
- poskytovat orgánům zeměměřictví a katastru potřebnou součinnost při využívání jím ověřených výsledků zeměměřických činností,

- oznámit změny údajů uvedených v žádosti o udělení úředního oprávnění a také oznámit všechny skutečnosti, které mají vliv na odejmutí úředního oprávnění,
- vést evidenci jím ověřených výsledků odděleně podle jednotlivých bodů rozsahu svého úředního oprávnění a vždy uvést jména osoby, která zeměměřické činnosti vykonala, katastrální území a datum a pořadové číslo ověření,
- potvrdit vykonanou praxi osobě žádající o udělení úředního oprávnění (samozřejmě pokud tato osoba praxi pod jeho vedením skutečně vykonala).

Úředně oprávněný zeměměřický inženýr se dopustí porušení pořádku na úseku zeměměřictví formou jiného správního deliktu pokud:

- nedodrží podmínky či povinnosti stanovené zeměměřickým zákonem pro ověřování výsledků zeměměřických činností využívaných pro katastr nemovitostí nebo základní státní mapové dílo,
- odmítne potvrdit praxi žadateli o udělení úředního oprávnění, který pod jeho vedením praxi vykonal,
- neohlásí změny v údajích uvedených v žádosti o udělení úředního oprávnění,
- ověří výsledek zeměměřické činnosti vykonaný osobou, která není k této činnosti odborně způsobilá [19].

Maximální výše pokuty, způsob projednání, uložení a splatnost, jakož i možnost zproštění odpovědnosti za jiný správní delikt je totožná s porušením pořádku na úseku zeměměřictví, kterého se dopustila fyzická osoba při výkonu své podnikatelské činnosti či právnická osoba, popř. osoba oprávněná vykonávat zeměměřické činnosti (viz pododdlíl 3.2).

3.5 Porušení pořádku na úseku katastru

Kromě porušení pořádku na úseku zeměměřictví (viz pododdlíly 3.2 a 3.4) se lze dopustit také porušení pořádku na úseku katastru nemovitostí. Tento institut je definován v §§ 23 – 26 katastrálního zákona [17]. Pokud pomineme porušení pořádku na úseku katastru, kterého se může dopustit jakýkoliv vlastník nemovitostí a zaměříme pozornost na porušení pořádku na úseku katastru, kterého se může dopustit fyzická osoba při výkonu své

podnikatelské činnosti nebo právnická osoba, pak se porušení pořádku na úseku katastru dopustí ten, kdo:

- se bez náležité omluvy nebo závažného důvodu nedostaví na opakovanou výzvu katastrálního úřadu k jednání ani nevyšle svého zástupce a tak svou neúčastí ztíží nebo zcela znemožní prováděné úkony,
- neoprávněně změní údaje v katastru,
- poškodí katastrální operát,
- poškodí, zničí nebo neoprávněně přemístí měřickou značku bodu PPBP,
- užije údajů katastru k jiným účelům, než je stanoveno (§ 1, odst. 3, katastrálního zákona),
- šíří údaje katastru bez souhlasu ČÚZK nebo nedodrží podmínky šíření údajů katastru stanovené prováděcím právním předpisem.

V prvním z jmenovaných případů, tzn. nedostavení se k jednání, může katastrální úřad udělit pokutu až do výše třicetinásobku minimální mzdy, v ostatních případech až do výše padesátinásobku minimální mzdy. Při stanovení výše pokuty katastrální úřad přihlédne k závažnosti protiprávního jednání, k jeho rozsahu, délce trvání a také okolnostem, za nichž k němu došlo. Pokutu může katastrální úřad uložit do 1 roku ode dne, kdy se o porušení pořádku na úseku katastru dozvěděl, ale nejpozději do 3 let ode dne, kdy k tomuto porušení pořádku došlo [17].

4 Součinnost subjektů podnikatelské sféry při vedení katastru nemovitostí a rozsah výsledků zeměměřických činností přebíraných katastrálním pracovištěm

Problematika součinnosti subjektů podnikatelské sféry (dále jen vyhotovitelé), jakož i rozsah výsledků zeměměřických činností pro účely katastru nemovitostí, ale také postup při přebírání výsledků těchto činností, jsou řešeny v celé řadě zákonů, vyhlášek a jiných předpisů.

Z resortních zákonů lze jmenovat:

- zákon č. 359/1992 Sb., ze dne 7. května 1992, o zeměměřických a katastrálních orgánech, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon) [17],
- zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví [19].

Z mimoresortních jde především o:

- zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech [23].

Z resortních vyhlášek jde převážně o prováděcí předpisy k uvedeným zákonům:

- vyhláška č. 190/1996 Sb. [24], prováděcí předpis k zákonu č. 265/1992 Sb., a ke katastrálnímu zákonu [17],
- vyhláška č. 31/1995 Sb. [20], kterou se provádí zeměměřický zákon [19],
- vyhláška č. 162/2001 Sb., o poskytování údajů z katastru nemovitostí České republiky [25].

Z mimoresortních vyhlášek opět prováděcí předpis k již zmíněnému zákonu:

- vyhláška č. 545/2002 Sb., ze dne 12. prosince 2002, o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav.

Jak již bylo uvedeno, danou problematikou se zabývá i celá řada dalších předpisů, zejména:

- návod pro správu a vedení katastru nemovitostí [26],
- návod pro obnovu katastrálního operátu [27],

- jednací řád katastrálního úřadu [28],
- pokyny č. 30 ČÚZK [29],
- statut katastrálních úřadů, ze dne 21. listopadu 2003, ČÚZK, č.j. 5893/2003-22,
- organizační řád katastrálního úřadu.

Přes početný soubor zákonů, vyhlášek a nařízení je princip součinnosti vyhotovitelů při vedení katastru nemovitostí ve své podstatě jednoduchý. Orgány státní správy jsou povinny poskytovat vyhotovitelům podklady ze souboru geodetických informací (dále jen SGI) a souboru popisných informací (dále jen SPI) pro výkon jejich zeměměřické činnosti. Na druhé straně zase přebírají a potvrzují výsledky zeměměřické činnosti vyhotovitelů, které slouží k aktualizaci, popř. k opravě údajů katastru nemovitostí. Samostatnou kapitolou součinnosti subjektů podnikatelské sféry při vedení katastru nemovitostí je institut opravy chyby v katastrálním operátu.

4.1 Poskytování podkladů pro měření

Zásadní význam pro poskytování podkladů pro měření mají ustanovení §§ 64 a 65 vyhlášky [24]. Stanovují jaké podklady jsou závazné pro vyhotovení plánu, kdy a za jakým účelem je možné jako podklad použít mapu bývalého pozemkového katastru, popř. údaje operátů dřívějších pozemkových evidencí a uvádí i další podklady, kterými jsou zejména předcházející plány, měřické náčrty původního mapování, záznamy podrobného měření změn (dále jen ZPMZ) a pod. Dále je uvedeno jaké podklady může vyhotovitel získat v potřebném rozsahu bezplatně a za které musí zaplatit, popř. z nichž může získat informace nahlédnutím do katastru podle § 81 vyhlášky [24].

Při poskytování podkladů pro měření přidělí katastrální pracoviště (KP) vyhotoviteli na jeho žádost číslo ZPMZ a podle jeho potřeb parcelní čísla a podlomení nových resp. změnou dotčených parcel a také čísla pevných bodů PPBP, pokud je vyhotovitel bude zřizovat. Velmi důležité je znění § 65, odst. 4, vyhlášky [24], které stanoví povinnost poskytovat vyhotovitelům závazné podklady v digitální formě, pokud jsou v této formě KP používány. Toto ustanovení má dopad i na přebírání výsledků zeměměřických činností, neboť tam, kde se závazné podklady poskytují v digitální formě,

tam se také v digitální formě přebírá od vyhotovitelů vyjádření změny (§ 69, odst. 3, písm. b, vyhlášky [24]).

Zde je na místě zmínit pokyny č. 30 [29], kterými ČÚZK upravil poskytování podkladů pro vyhotovení geometrických plánů a pro přebírání výsledků měření u geometrických plánů vyhotovených v prostorech, ve kterých jsou podrobné body určovány povinně v S-JTSK. Rozsah poskytovaných, ale i přebíraných údajů je v tomto pokynu rozlišen podle druhu katastrální mapy vedené v daném zájmovém katastrálním území.

4.2 Problémy při poskytování podkladů pro měření na KP Domažlice

Podklady pro měření poskytuje vyhotovitelům na KP Domažlice odborně vzdělaný pracovník, absolvent Střední průmyslové školy zeměměřické v Praze, s více než 15-ti letou praxí v katastru nemovitostí resp. v předchozí evidenci nemovitostí. Pro případ jeho nepřítomnosti jsou pro poskytování podkladů pro měření vyškoleni další 3 pracovníci. Díky tomu se prakticky nestává, aby vyhotovitelům nebyl k dispozici pracovník schopný vyhledat a poskytnout požadované podklady.

Závažné problémy při poskytování podkladů pro měření na KP Domažlice prakticky nevznikají. Občas se vyskytnou menší problémy při komunikaci s vyhotoviteli ve formě neúplné nebo nedostatečně specifikované objednávky podkladů pro měření. Tyto nesrovnalosti se ale daří vyřizovat prakticky obratem prostřednictvím elektronické pošty. Na co si ovšem pracovníci dokumentace poskytující podklady pro měření stěžují, je funkčnost informačního systému katastru nemovitostí (ISKN) v oblasti exportu nového výměnného formátu katastru. Přestože ISKN umožňuje označit polygonem zájmovou oblast pro export, ve většině případů je rychlejší export nového výměnného formátu katastru z celého katastrálního území než ze zvoleného výřezu, přičemž ovšem rychlost sama není právě největší. Nedostatečnou rychlost ISKN obecně se snad podaří zlepšit instalací nového počítačového vybavení, která v resortu ČÚZK probíhá právě v těchto dnech.

4.3 Rozsah výsledků přebíraných katastrálním pracovištěm

Výsledky zeměměřických činností přebírané katastrálním pracovištěm lze rozdělit do 4 skupin:

- geometrické plány,
- vytyčovací náčrty a ZPMZ,
- upřesněné přidělové plány,
- ostatní výsledky zeměměřických činností.

4.3.1 Geometrický plán

Geometrický plán je zřejmě nejčastějším výsledkem zeměměřické činnosti přebíraným KP. Jde o technický podklad a jako takový tvoří neoddelitelnou součást všech listin, podle kterých má být proveden zápis do katastru nemovitostí, pokud je třeba zobrazit předmět zápisu do katastrální mapy a je také nezbytnou přílohou listin, kterými se zřizuje věcné břemeno k části pozemku.

Geometrický plán se zhotovuje především pro:

- změnu hranice katastrálního území, popř. hranice územní správní jednotky, pokud tuto hranici nelze ztotožnit s hranicí parcely, která je v katastrální mapě již zobrazena,
- rozdělení nebo změnu hranice pozemku,
- vyznačení budovy (i rozestavěné) nebo změny jejího vnějšího obvodu v katastru nemovitostí nebo pouze v SGI,
- určení hranic pozemků při pozemkových úpravách,
- doplnění katastru o pozemek, který byl dosud veden ve zjednodušené evidenci, v případě, že se jeho hranice v terénu vytyčují a označují,
- grafické vyjádření rozsahu práva, které omezuje vlastníka pozemku ve prospěch jiného (již zmíněné věcné břemeno k části pozemku) [24].

4.3.2 Vytyčovací náčrty a ZPMZ

Zatímco význam geometrického plánu spočívá ve zobrazení předmětu měření do katastrální mapy, význam vytyčovacího náčrtu je přesně opačný – jde o vyznačení polohy

lomových bodů hranic pozemků v terénu podle jejich zobrazení v katastrální mapě, obecně podle jeho geometrického a polohového určení v katastru nemovitostí, popř. v operátu dřívějších pozemkových evidencí. Velmi důležité je ustanovení § 77, odst. 5, vyhlášky [24], které jednoznačně stanoví, že „hranice nesmí být vytyčena s menší přesností, než umožňují nejpřesnější použitelné podklady“. Vyhláška [24] dále předepisuje úpravu vytyčovacího náčrtu, která má být přiměřeně shodná se ZPMZ.

ZPMZ se vyhotovuje jako součást návrhu na opravu chyby v katastrálním operátu, popř. pro různé činnosti související s prováděním komplexních pozemkových úprav (dále jen KPÚ). ZPMZ se vyhotovuje i pro vyznačení změn, které nejsou spojeny s měřením v terénu, jako je např. sloučení pozemků, demolice budovy nebo doplnění pozemku vedeného dosud ve zjednodušené evidenci do katastru nemovitostí katastrálním úřadem podle ustanovení § 84, odst. 2, vyhlášky [24].

4.3.3 Upřesněný přidělový plán

Vyhotovuje se pro potřeby vedení katastru nemovitostí namísto geometrického plánu, jako výsledek jednoduché pozemkové úpravy s využitím operátu přidělového řízení a dalších dostupných podkladů. Jeho cílem je vystižení záměru přidělového řízení. Upřesněný přidělový plán by tedy měl respektovat geometrické tvary přidělových pozemků, jim přiměřené výměry parcel a měl by samozřejmě navazovat na okolní kresbu katastrální mapy [18]. Používá se v případech, kdy lze nedostatky dochovaných podkladů přidělového řízení odstranit bez použití geometrického plánu. Jde převážně o následující situace:

- v přidělovém operátu nejsou pozemky označeny parcelními čísly podle bývalého pozemkového katastru, není uvedena jejich výměra nebo je určena jen přibližně,
- podkladem pro grafický přidělový plán byla mapa bývalého pozemkového katastru, současná katastrální mapa je vyhotovena ve stejném měřítku a nebo je obnovena digitalizací, ale přesnost zobrazení hranic přidělových pozemků nedosahuje přesnosti zobrazení polohopisu katastrální mapy resp. mapy bývalého pozemkového katastru,
- jedná se o jednotlivé případy nebo území malého rozsahu a hranice přidělových pozemků ani jejich částí v terénu neexistují.

4.3.4 Ostatní výsledky zeměměřických činností

Ostatními výsledky zeměměřických činností přebíranými katastrálním pracovištěm jsou zejména výsledky práce v podrobných polohových bodových polích (PPBP), výsledky KPÚ a také některé formy ZPMZ.

5 Postup při přebírání výsledků zeměměřických činností katastrálním pracovištěm a související problémy

5.1 Přebírání výsledků zeměměřických činností katastrálním pracovištěm

Postup při přebírání výsledků zeměměřických činností lze rozdělit podle druhu přebíraného výsledku. Pro geometrické plány a upřesněné přidělové plány, které vyžadují potvrzení souladu očíslování parcel s údaji katastru nemovitostí, se samozřejmě postup liší od ostatních výsledků zeměměřických činností.

5.1.1 Geometrické plány

Podle ustanovení § 19, odst. 2, katastrálního zákona [17] musí být geometrický plán ověřen, že svými náležitostmi odpovídá platným předpisům a **opatřen souhlasem katastrálního úřadu s očíslováním parcel**. Vyjádření souhlasu katastrálního úřadu popř. KP s očíslováním parcel se děje potvrzením geometrického plánu. O potvrzení plánu žádá úředně oprávněný zeměměřický inženýr, který plán ověřil (dále jen ověřovatel), písemně, na tiskopisu ČÚZK (tzv. žádanka). Žádost může obsahovat i zmocnění pro jinou fyzickou osobu pro projednání případných vad plánu nebo ke zpětnému převzetí plánu. K potvrzení se předávají ověřené plány a to vždy v počtu o 1 větším než kolik je ověřovatelem požadováno k potvrzení. Před potvrzením plánu KP zjistí, jestli plán neobsahuje zjevné vady.

Vždy se přezkoumává:

- zda úřední oprávnění osoby, která plán ověřila, bylo v době ověření platné,
- správnost a úplnost náležitostí plánu (tzn. účel zhotovení, jméno a příjmení vyhotovitele, formální náležitosti jako katastrální území, číslo ZPMZ apod.),
- úplnost příloh plánu, zda je správně ověřen, včetně všech příloh,
- jestli plán vychází z výsledků zeměměřických činností v terénu nebo je zhotoven s využitím výsledků dřívějšího měření,
- dodržení zásad pro tvorbu a číslování parcel a soulad jejich očíslování s údaji katastru v celém rozsahu plánu,

- soulad výměr v dosavadním stavu výkazu výměr s údaji katastru a úplnost porovnání se stavem evidence právních vztahů,
- doložení případného návrhu na opravu chyby,
- zda nejsou zjevně nedodržena závazná ustanovení vyhlášky [24].

Jako součást přezkoumání před potvrzením plánu se ještě provede tzv. předběžný zákres změny. Neshledá-li KP při přezkoumání plánu žádnou zjevnou vadu, potvrdí plán ve lhůtě 10 pracovních dnů od doručení žádosti o potvrzení, nedohodne-li si s ověřovatelem lhůtu jinou. V případě zjištění drobných nedostatků je může ověřovatel odstranit přímo na KP, popř. mu KP zašle výzvu k doplnění, v případě, že plán neobsahuje předepsanou dokumentaci nebo nespĺňuje jinou formální náležitost. KP poskytne k odstranění nedostatků lhůtu přiměřené délky a je povinno poučit ověřovatele o následcích jejího nedodržení. Doručení opravených plánů po stanovené lhůtě je posuzováno jako nová žádost o potvrzení geometrického plánu.

Jestliže je při potvrzování geometrického plánu zjištěna závažná vada, která by bránila použití plánu pro účely katastru nemovitostí, KP jej bez otálení vrátí se všemi přílohami ověřovateli. Další předání plánu k potvrzení se považuje za novou žádost. Geometrický plán je možné nepotvrdit opakovaně. V případě, kdy je opakovaně předkládán geometrický plán se závažnými vadami, má KP povinnost oznámit tuto skutečnost místně příslušnému inspektorátu.

5.1.2 Vytyčovací náčrty a ZPMZ

Při přebírání dokumentace vytyčené hranice pozemku KP přezkoumá úplnost dokumentace, tzn. zda dokumentace splňuje náležitosti ustanovení § 78 vyhlášky [24]. V případě, že dokumentace není úplná, vrátí ji ověřovateli k jejímu doplnění. V případech, kdy je dokumentace k vytyčovacímú náčrtu zcela v pořádku a při vytyčení došlo k trvalému označení hranice pozemku, které dosud nebylo vyznačeno v katastrální mapě, KP v mapě vyznačení hranice doplní, pokud dotčené strany s výsledky vytyčení vyjádřily souhlas. Je-li v dokumentaci vytyčené hranice pozemku upozorněno na chybu v katastru nemovitostí, zahájí KP řízení o opravě chyby. V ostatní případech, tzv. vytyčovací náčrty beze změny, se po kontrole náležitostí dokumentace založí do dokumentace výsledků

měření a šetření katastrálního operátu. Při přebírání ZPMZ se postupuje obdobným způsobem.

5.1.3 Upřesněný přidělový plán

Při přebírání upřesněných přidělových plánů postupuje KP obdobně jako při přebírání geometrických plánů. Upřesněné přidělové plány také podléhají potvrzení souladu očíslování parcel s údaji katastru nemovitostí.

5.1.4 Ostatní výsledky zeměměřických činností

U výsledků zeměměřických činností, popř. u souvisejících údajů SPI, které mají být převzaty do katastru, přezkouší KP jejich hodnověrnost, účelnost, původnost a spolehlivost a to formou tzv. úředního přezkoušení. Přezkoušení se provádí u výsledků činností, které KP:

- zadalo a jsou jím hrazeny (jde např. o vybudování PPBP),
- sjednalo,
- obdrží jako výsledek pozemkových úprav.

Výsledky se přezkušují opakováním činnosti nebo použitím vhodných kontrol, zkoumá se zvláště úplnost a přesnost. Přezkoušuje se zejména:

- rozložení PPBP (s ohledem na spolehlivost určení souřadnic a metody podrobného měření),
- způsob označení bodů,
- správnost zaměření určovacích prvků a způsob vedení měřických náčrtů a zápisníků,
- správnost předpisu a provedení výpočtů,
- provedení kontrol a dodržení kritérií přesnosti,
- očíslování bodů a parcel,
- úplnost elaborátu,
- dodržení ustanovení zvláštního předpisu (určujícího strukturu a výměnný formát digitální katastrální mapy).

Je vhodné provádět úřední přezkoušení v dílčí podobě pro samostatné etapy náročnějších zeměměřických činností. Může se jím zabránit případnému přenosu chyb do navazujících operátů a může být také podnětem k předání zakázky jinému zpracovateli. Úřední přezkoušení je vlastně obdobou autentifikace zeměměřických prací v pozemkovém katastru (viz pododdlíl 1.3.2).

5.2 Problémy při přebírání výsledků zeměměřických činností na KP Domažlice

Přebíráním výsledků zeměměřických činností je na KP Domažlice pověřena odborně vzdělaná pracovnice, absolventka Střední průmyslové školy zeměměřické v Praze s téměř 30letou praxí v katastru nemovitostí, resp. v dřívější evidenci nemovitostí. Pro případ její delší nepřítomnosti a pro přebírání výsledků zeměměřických činností, podléhajících úřednímu přezkoušení, je pověřen dokonce pracovník s vysokoškolským vzděláním zeměměřického směru.

Přes zajištění přebírání výsledků zeměměřických činností kvalifikovanými pracovníky, docházelo na KP Domažlice v minulosti k závažnému a častému porušení předpisů. V případě vytyčovacích náčrtů nebyl dodržován postup striktně stanovený návodem [26]. Vytyčovací náčrty byly přebírány prakticky bez jakékoliv kontroly úplnosti dokumentace, a aniž byl brán ohled na případné návrhy na opravu chyby, byly založeny do dokumentace výsledků měření. Důsledkem tohoto postupu je stav, kdy se po několika letech od „převzetí vytyčovacího náčrtu“, objeví vyhotovitel, který by rád navázal na stav po opravě chyby, ale zjistí, že oprava nebyla vůbec provedena. Dodatečné opravy jsou prováděny ještě dnes, občas se stále ještě některý z těchto vytyčovacích náčrtů objeví. Impulsem ke změně v přebírání vytyčovacích náčrtů byl až dopis ČÚZK č.j. 5754/2004-22 ze dne 21.10.2004 adresovaný katastrálním úřadům a ZKI. Zhruba od počátku roku 2005 se na KP Domažlice postupuje i v případě vytyčovacích náčrtů ve shodě s platnými předpisy.

Dalším poměrně závažným nedostatkem je nerespektování § 5, odst. 2, vyhlášky [24], ze strany vyhotovitelů. Někteří vyhotovitelé opakovaně předkládají k potvrzení geometrické plány, obsahující v grafickém znázornění prvky, které nepatří mezi další

prvky polohopisu. V nedávné minulosti se objevil i geometrický plán, který nerespektoval zásadu jednobarevnosti v grafickém znázornění.

Co se týká dalších problémů při přebírání výsledků zeměměřických činností, jde již spíše o drobnosti typu neúplná dokumentace ke geometrickým plánům, chybné podklady pro měření, ovšem ve smyslu zastaralé, kdy si vyhotovitel neověří skutečný platný stav katastru a vychází z podkladů poskytnutých v minulosti, a podobné drobné nedostatky, které se většinou daří obratem odstraňovat.

6 Závěr – zhodnocení celkové úrovně přebírání výsledků a návrhy na zlepšení součinnosti

Přebírání výsledků zeměměřických činností (dále jen výsledky) v KP Domažlice je na velmi dobré úrovni. Po odstranění nedostatků z minulosti (viz oddíl 5.2) je v současné době možné prohlásit, že KP Domažlice při přebírání výsledků postupuje zcela v souladu s platnými právními předpisy a vnitroresortními návody a pokyny. Proto se následující návrhy zabývají spíše obecnými problémy součinnosti.

6.1 Návrhy na zlepšení součinnosti

- Jako zcela zásadní vnímám nutnost upravit stávající legislativu směrem k závaznosti vnitroresortních předpisů i pro soukromou sféru v zeměměřictví; v souvislosti s tímto návrhem je žádoucí nevydávat pokyny ČÚZK požadující po soukromé sféře výkon určité činnosti nad rámec zákonné úpravy, neboť pracovníci KP se ve snaze vyhovět pokynu dostávají do zbytečných střetů s vyhotoviteli.
- Nesporným přínosem pro soukromou sféru i státní správu, by bylo vytvoření aplikace pro přímý přístup vyhotovitelů k podkladům pro měření (v rámci dálkového přístupu ISKN). Jednalo by se vlastně o zpřístupnění řízení PM (podklady pro měření), oprávněným osobám a rozšíření možností tohoto řízení. Vyhotovitelé by si mohli sami rezervovat číslo ZPMZ, rezervovat nové parcelní číslo, příp. podlomení, získat data ze zájmové oblasti ve výměnném formátu (v případě DKM) nebo jiné požadované podklady v digitální podobě. K určitému omezení možnosti zneužití by přispělo provázání tohoto řízení s řízením PGP (potvrzování geometrických plánů), a tím získání možnosti následné kontroly využití údajů.
- V návaznosti na předchozí návrh se jako přínos ke zlepšení součinnosti jeví i převedení (naskenování) podkladů pro měření do digitální podoby, a jejich poskytování vyhotovitelům v této formě. Kromě úspory času kvalifikovaného pracovníka KP jde o způsob, jak zabránit poškození příp. zničení cenných podkladů. Zejména dokumentace z doby pozemkového katastru je již často ve velmi špatném stavu. V neposlední řadě tímto způsobem lze uspořit i prostor, kterého konkrétně v oddělení dokumentace KP Domažlice není příliš mnoho.

Podklady pro měření se ve své fyzické podobě mohou přesunout na méně exponované místo v budově KP.

- Zlepšením součinnosti by jistě byl i požadavek úředního oprávnění jako nezbytně nutného kvalifikačního předpokladu pro výkon funkce potvrzovatele GP na KP. Jde o pracovníky, kteří se při své práci setkávají s osobami odborně způsobilými a s nositeli úředního oprávnění k potvrzování zeměměřických činností a bylo by jen ku prospěchu vzájemné komunikace a dobré reputace katastrálního pracoviště být odborně na stejné úrovni.

Použitá literatura

- [1] CAFOUREK, P. 1967. *Stabilní katastr českých zemí a jeho měřické operáty*. CD Zeměměřictví a katastr III. 2001/2002. Zdíby: VÚGTK, 2001.
- [2] Stručná historie katastru nemovitostí. *Internetové stránky ČÚZK – www.cuzk.cz*.
- [3] NOVOTNÝ, F. 1896. *Nauka o rakouském katastru a o knihách pozemkových*. CD Zeměměřictví a katastr I. 1999. Zdíby: VÚGTK, 1999.
- [4] MAŠEK, F. 1948. *Pozemkový katastr*. CD Zeměměřictví a katastr II. 2000/2001. Zdíby: VÚGTK, 2001.
- [5] *Nejvyšší patent ze dne 23.prosince 1817, č. 162 sb.z.pol., o zavedení nového systému pozemkové daně*. CD Zeměměřictví a katastr III. 2001/2002. Zdíby: VÚGTK, 2001.
- [6] PEŠL, I. 2001. *Katastr nemovitostí v České republice, jeho historie a další předpokládaný vývoj*. CD Zeměměřictví a katastr III. 2001/2002. Zdíby: VÚGTK, 2001.
- [7] *Zákon č. 177/1927 Sb.z.n., ze dne 16.prosince 1927, o pozemkovém katastru a jeho vedení. (Katastrální zákon.)*
- [8] ČÁLEK, F., et.al. Činnost a postavení civilních geometrů v letech 1918 – 1945. *Geodetický a kartografický obzor*. 1991, č. 7.
- [9] RADOUCH, F. – VANKO, J. 50 let ústředního úřadu pro obor geodézie a kartografie. *Geodetický a kartografický obzor*. 2004, č. 9.
- [10] ŠÍMA, J. K výročí 50 let soustředěné zeměměřické služby v českých zemích. *Zeměměřič*. 2004, č. 11.
- [11] PRŮŠA, J. *Soustředění státních zeměměřických organizací, kartografie a evidence nemovitostí*. 1. vydání. Zdíby: Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, 1992. 50 s.
- [12] *Zákon č. 46/1971 Sb., ze dne 6.července 1971, o geodézii a kartografii, ve znění 70/1971 Sb.*
- [13] RADOUCH, F. Současné úkoly a problémy v činnosti ČÚGK. *Geodetický a kartografický obzor*. 1991, č. 9.
- [14] *Zákon č. 455/1991 Sb., ze dne 2.října 1991, o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).*
- [15] DERLAN, M. Vydávanie rozhodnutí, ktorými sa udeľuje súhlas na vykonávanie geodetických a kartografických prác. *Geodetický a kartografický obzor*. 1993, č. 5.

- [16] *Zákon č. 231/1992 Sb., ze dne 23.dubna 1992, kterým se mění a doplňuje zákoník práce a zákon o zaměstnanosti.*
- [17] *Zákon č. 344/1992 Sb., ze dne 7.května 1992, o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění změn č. 89/1996 Sb., 103/2000 Sb., 120/2000 Sb., 220/2000 Sb. a 53/2004 Sb.*
- [18] KUBA, B. – OLIVOVÁ, K. *Katastr nemovitostí České republiky*. Praha: Linde Praha a.s., 2004.
- [19] *Zákon č. 200/1994 Sb., ze dne 29.září 1994, o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění změn č. 120/2000 Sb., 186/2001 Sb., 319/2004 Sb., 413/2005 Sb. a 444/2005 Sb.*
- [20] *Vyhláška č. 31/1995, ze dne 1.února 1995, kterou se provádí zákona č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením.*
- [21] *Zákon č. 455/1991 Sb., ze dne 2.října 1991, o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), v platném znění.*
- [22] *Nářízení vlády č. 491/2004 Sb., ze dne 1.září 2004, kterým se mění nařízení vlády č. 469/2000 Sb., kterým se stanoví obsahové náplně jednotlivých živností.*
- [23] *Zákon č. 139/2002 Sb., ze dne 21. března 2002, o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, ve znění změn č. 309/2002 Sb. a č. 53/2004 Sb.*
- [24] *Vyhláška č. 190/1996 Sb., ze dne 19. června 1996, kterou se provádí zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných práv k nemovitostem, ve znění zákona č. 210/1993 Sb. a zákona č. 90/1996 Sb., a zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 89/1996 Sb.*
- [25] *Vyhláška č. 162/2001 Sb., ze dne 24. dubna 2001, o poskytování údajů z katastru nemovitostí České republiky, ve znění změn č. 460/2003 Sb., č. 345/2004 Sb. a č. 44/2005 Sb.*
- [26] *Návod pro správu a vedení katastru nemovitostí, ze dne 14. srpna 2001, ČÚZK, č.j. 4571/2001-23.*
- [27] *Návod pro obnovu katastrálního operátu, ze dne 30. dubna 1997, ČÚZK, č.j. 21/1997-23.*
- [28] *Jednací řád katastrálního úřadu, ze dne 19. prosince 2005, ČÚZK, č.j. 6900/2005-22.*

- [29] *Pokyny č. 30 Českého úřadu zeměměřického a katastrálního ze dne 25. února 2004 k poskytování podkladů pro vyhotovení geometrických plánů a přebírání výsledků měření u geometrických plánů vyhotovených ve stanovených prostorech, ve kterých jsou podrobné body určovány v S-JTSK povinně, ČÚZK, č.j. 6114/2003–22, ve znění dodatku č. 1, ze dne 4. října 2004, č.j. 5415/2004-22 a dodatku č. 2, ze dne 26. července 2005, č.j. 3333/2005-22.*